

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 127/2015
Prezydium Polskiej Komisji
Akredytacyjnej
z dnia 12 marca 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach *9-10 grudnia 2015 r.* na kierunku „*filologia*” prowadzonym w ramach obszaru i dziedziny nauk *humanistycznych*, dyscyplin naukowych: *językoznawstwo, literaturoznawstwo* realizowanych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale Humanistycznym Politechniki Koszalińskiej

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: prof. dr hab. Mirosława Buchholtz – członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Mirosław Pawlak – ekspert PKA

2. prof. dr hab. Zenon Weight – ekspert PKA

3. mgr Beata Sejdak – ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

4. Marcin Grzegorzczak – ekspert ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *filologia* prowadzonym na Wydziale Humanistycznym Politechniki Koszalińskiej została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku, w związku z wpływem oceny pozytywnej wyrażonej w Uchwale Prezydium PKA nr 535/2010 z dn. 15.04.2010 r. W Uchwale tej sformułowano zalecenia dotyczące kształcenia, kadry, działalności naukowej, bazy dydaktycznej, spraw studenckich, w tym dokumentacji toku studiów. Obecna wizytacja wykazała, że uwzględniono niektóre z zaleceń dotyczących planów studiów, opracowywania sylabusów, przydziału seminariów dyplomowych osobom specjalizującym się w danej dyscyplinie. Wiele zaleceń pozostaje jednak aktualnych, w tym: poprawa polityki informacyjnej, przydzielanie zajęć dydaktycznych „mając na uwadze dyscyplinę naukową pracownika dydaktycznego. (np. *Ekonomista* nie powinien prowadzić zajęć z historii kultury niemieckiego obszaru

językowego II i III)”, zwiększenie udziału miejscowych samodzielnych nauczycieli akademickich w minimum kadrowym, zintensyfikowanie działań „w zakresie współpracy naukowej i naukowo-dydaktycznej z zagranicą w zakresie staży naukowych dla wykładowców i wymiany studenckiej”, tworzenie możliwości kształcenia na odległość, elastyczne reagowanie na zmieniające się potrzeby rynku pracy, prowadzenie aktywnej polityki kadrowej zmierzającej „do zwiększenia liczby pracowników ze stopniem naukowym doktora i doktora habilitowanego”.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem Samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ze studentami, Samorządem Studenckim, przedstawicielem Biura Karier, Kierownikiem praktyk, z osobami i gremiami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Przeprowadzono także hospitacje zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej i socjalnej wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. Dokonano przeglądu i oceny prac dyplomowych i etapowych. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia o których Przewodnicząca Zespołu poinformowała władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA
KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżnia jąco	w pełni	znaczą co	częścio wo	niedostate cznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone			X		

w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia					
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia			X		
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych			X		
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów			X		

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

W odpowiedzi na raport z wizytacji przedstawiono dokumenty, informacje i wyjaśnienia dotyczące następujących punktów:

Kryterium 1

1) Zadeklarowano, że od roku akademickiego 2017/2018 *filologia* będzie kierunkiem o

¹Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

profilu praktycznym. Obecnie trwają prace nad programem kształcenia na przeprofilowanym kierunku, a program ten i przypisane mu efekty kształcenia mają być przedmiotem obrad senatu PK w listopadzie 2016 roku. Planowane jest także uruchomienie studiów drugiego stopnia na kierunku *filologia* – profil praktyczny.

- 2) Zadeklarowano rozwijanie specjalizacji tłumaczeniowej. W wyniku analizy rynku pracy podjęto decyzję o nieuruchamianiu specjalizacji nauczycielskiej.
- 3) Uzupełniony Regulamin praktyk zawodowych miał zostać przedstawiony do zaopiniowania przez Radę Wydziału w czerwcu 2016 roku. Prowadzone są dalsze prace nad ogólnouczelnianym projektem organizacji i realizacji praktyk.
- 4) Podjęto starania dotyczące skutecznego informowania studentów o możliwościach i procesie odbywania praktyk zawodowych. Informacje mają być przekazywane kilkoma kanałami: na stronie internetowej, w gablotce, podczas spotkań z opiekunami lat.
- 5) W związku z planowanym przeprofilowaniem, zadeklarowano zwiększenie wymiaru praktyk zawodowych do co najmniej 3 miesięcy.
- 6) Podjęto działania w celu usprawnienia procedury dyplomowania poprzez sformułowanie zaleceń dla promotorów i powołanie komisji, której zadaniem jest systematyczna weryfikacja jakości prac dyplomowych.

Przedstawione deklaracje i wyjaśnienia nie uzasadniają zmiany oceny kryterium 1.

Kryterium 2

- 1) Zgodnie z zaleceniem ZO PKA przeprowadzono zaległe oceny okresowe pracowników dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych (23 na 25 zatrudnionych osób zostało poddanych ocenie, wyjątek stanowiły 2 osoby zatrudnione niedawno – zaledwie przez trzy miesiące okresu, którego dotyczyła ocena). Ocena została dokonana z zastosowaniem progów punktowych, przy czym 22 osoby uzyskały oceny pozytywne, a jedna wyróżniającą. Jak zadeklarowano, oceny okresowe mają być rzeczywistym narzędziem polityki kadrowej i skutkować nagrodami, mobilizowaniem do większej aktywności lub rozwiązaniem umowy o pracę. W Zał. 7 do odpowiedzi na raport przedstawiono progi punktowe oceny przyjęte Uchwałą Rady WH w dniu 24.04.2015. W Zał. 8 do odpowiedzi na raport przedłożono protokół z przeprowadzonej oceny okresowej.
- 2) Wyjaśniono nieprawidłowości w podziale i wydatkowaniu środków finansowych przeznaczonych na działalność badawczą. Stwierdzono, że znaczny udział jednego z pracowników w wydatkach na działalność badawczą wynika stąd, że osoba ta kierowała kilkoma projektami zespołowymi. Wyjaśniono ponadto, że rzeczywiste wydatki były niższe niż te zawarte w preliminarzach, z którymi zapoznał się ZO PKA. Dane liczbowe przedstawiono w Zał. 9 do odpowiedzi na raport. Kwestia wydatkowania środków finansowych na działalność statutową była przedmiotem audytu zewnętrznego przeprowadzonego w Jednostce prowadzącej oceniany kierunek w 2013 roku. Opinia rewidentów zatrudnionych w spółce, która dokonała audytu (Zał. 10 do odpowiedzi na raport) nie wskazuje na nieprawidłowości.
- 3) Zgodnie z zaleceniem ZO PKA określono zasady polityki kadrowej, a w szczególności podziału środków na prowadzenie badań statutowych. Zatwierdzono je Uchwałą Rady WH z dnia 18.03.2016 (Zał. 11, 11a, 11b, 11c do odpowiedzi na raport). Kryteria okresowej oceny pracowników zostały wprowadzone już wcześniej, ale nie były systematycznie stosowane. W odpowiedzi na raport podkreślono konieczność pozyskiwania zwłaszcza pracowników samodzielnych, dla których PK jest podstawowym miejscem pracy.
- 4) Zadeklarowano tworzenie zespołów badawczych i wspólnych przedsięwzięć naukowych o charakterze interdyscyplinarnym. Jako przykład działań zmierzających w tym kierunku przedstawiono w Zał. 12 do odpowiedzi na raport informację o interdyscyplinarnym

kolokwium zaplanowanym na wrzesień 2016 roku.

Przedstawione dokumenty wskazują na podjęte już działania zmierzające do usunięcia uchybień wymienionych w raporcie powizytacyjnym ZO PKA. Działania te dotyczą w szczególności dokonywania ocen okresowych pracowników, wykorzystywania ocen okresowych jako narzędzia polityki kadrowej oraz jasnego określenia zasad przyznawania środków na działalność naukową. Dokumenty te, jak również przedstawione wyjaśnienia pozwalają na **zmianę oceny ze znacząco na w pełni**.

Kryterium 3

Zadeklarowano, że interesariusze zewnętrzni biorą udział w opracowywaniu programu studiów na kierunku *filologia*-profil praktyczny oraz opiniowaniu planów studiów i efektów kształcenia. Przewidziano poszerzenie Konwentu Pracodawców i dłuższą perspektywę jego działania (Zał. 13 do odpowiedzi na raport), w tym także udział pracodawców w dydaktyce. Wspomniano o planowanych studiach podyplomowych .

Przedstawione informacje mają zasadniczo charakter deklaracyjny i nie uzasadniają zmiany oceny kryterium 3.

Kryterium 4

Z przedstawionej dokumentacji (Zał. 14. do odpowiedzi na raport) wynika, że jednostka prowadząca oceniany kierunek (WH) otrzymała w roku 2016, 10 tysięcy złotych na zakup nowego sprzętu. Przewidziano zakup nowych magnetofonów i rzutników multimedialnych. Wymieniona w odpowiedzi na raport liczba czasopism i książek filologicznych nadal nie jest imponująca, zwłaszcza w kontekście planów uruchomienia studiów drugiego stopnia. Przedstawione listy książek (Zał. 15) nie zawierają na przykład opracowań potrzebnych do rozwijania specjalizacji tłumaczeniowej, a w przypadku listy w Zał. 15a. tematyka czterech wskazanych tam książek nie jest ściśle związana z prowadzoną dydaktyką. Nowe inicjatywy polegające na wykorzystaniu Internetu są obiecujące, ale ich skuteczność będzie można ocenić dopiero po upływie co najmniej roku.

Przedstawione wyjaśnienia i dokumenty nie uzasadniają zmiany oceny kryterium 4.

Kryterium 5

- 1) Przedstawiono sposoby usprawnienia kanałów przepływu informacji. Zadeklarowano ogłaszanie planów zajęć w semestrze na co najmniej dwa tygodnie przed ich rozpoczęciem.
- 2) Na stronie domowej Jednostki prowadzącej oceniany kierunek umieszczono wykaz opiekunów poszczególnych roczników (Zał. 16, 16b do odpowiedzi na raport). Uszczegółowiono zadania opiekuna roku, poddano je dyskusji. Planowano zatwierdzenie ich w formie Uchwały Rady WH podczas posiedzenia w czerwcu 2016 roku.
- 3) Podjęto działania zmierzające do podniesienia jakości obsługi administracyjnej w zakresie pomocy materialnej. Przeprowadzono rozmowy z pracownikami administracji (Zał. 17b do odpowiedzi na raport), skierowano ich również na szkolenia. W zał. 17 i 17a do odpowiedzi na raport przedstawiono wyniki ankiet studenckich dotyczących także w jednym punkcie (punkt 10) obsługi administracyjnej w ciągu ostatnich dwóch lat. Ankiety te nie wskazywały na jakiegokolwiek nieprawidłowości. Niespójność ta może świadczyć o braku zaufania studentów do narzędzia, jakim jest anonimowa ankieta studencka i stosunkowo większym zaufaniu do zachowania zasady anonimowości podczas rozmów z ZO PKA.

- 4) Wyjaśniono kwestię lektoratów z innych języków niż te zapisane w programie studiów. Nie przewiduje się powołania nowych lektoratów.
- 5) Podjęto starania o poszerzenie współpracy z firmami i instytucjami gospodarczymi, społecznymi i kulturalnymi: podpisano umowę o współpracy ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Społecznych (Załącznik 18 do odpowiedzi na raport). Pośrednikami w tych działaniach mają też być Konwent Pracodawców oraz Biuro Karier.
- 6) Przedstawiono działania podjęte przez Biuro Karier, które umożliwiają studentom Politechniki Koszalińskiej, w tym studentom kierunku *filologia* lepszy start na rynku pracy poprzez organizację targów, spotkań informacyjnych oraz szkoleń, w tym specjalistycznego szkolenia dla przyszłych tłumaczy.

Przedstawione wyjaśnienia i dokumenty wskazują na usunięcie wytkniętych uchybień. Nie uzasadniają jednak zmiany oceny kryterium 5.

Kryterium 6

- 1) Wyjaśniono, że w uzupełnieniu danych gromadzonych przez Ministerstwo odpowiedzialne za szkolnictwo wyższe w Polsce, Politechnika Koszalińska prowadzi prace w zakresie monitorowania losów absolwentów, w tym opracowuje kwestionariusze pozwalające na dokonywanie analiz odnoszących się także do wizytowanego kierunku.
- 2) Stwierdzono, że zostały doprecyzowane procedury regulujące proces odbywania i zaliczania praktyk studenckich, odsyłając do punktu 3) w Kryterium 1.
- 3) Uwzględniono uwagi ZO PKA dotyczące systemu weryfikacji końcowych efektów kształcenia, w tym monitorowania przebiegu procedury dyplomowania i przeciwdziałania plagiatom. W Jednostce prowadzącej oceniany kierunek powołano Komisję ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych na kierunku *filologia*. Komisja dokonała analizy 30 prac dyplomowych (20 anglistycznych i 10 germanistycznych) obronionych w latach 2013/2014 i 2014/2015 i opracowała szczegółowe zalecenia dla promotorów i recenzentów (Załącznik 4 do odpowiedzi na raport). Analiza tego dokumentu potwierdza rzetelność przeprowadzonych przez Komisję prac. Zalecenia są szczegółowe i dotyczą wielu aspektów, w tym także udziału samodzielnych pracowników naukowych, rzetelności recenzji oraz analizy raportu z programu antyplagiatowego. Opracowywane są obecnie pytania egzaminacyjne dla dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo. Planowane jest systematyczne sprawdzanie jakości prac dyplomowych i rzetelności procedury dyplomowania.
- 4) Wyjaśniono kwestię potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów w przypadku planowanego przeprofilowania kierunku *filologia*.
- 5) Potwierdzono wdrożenie procedury oceny okresowej nauczycieli akademickich, odsyłając do punktu 1 w Kryterium 2. Wyjaśniono, że ocena kadry wspierającej proces kształcenia dokonywana jest w styczniu każdego roku zgodnie z Zarządzeniem Rektora PK nr 41/2013 (Załącznik 25 do odpowiedzi na raport). Jak wynika z analizy tego dokumentu, jest to anonimowa ankieta studencka, która okazała się mało skuteczna w badaniu np. oceny obsługi administracyjnej (punkt 3 w Kryterium 5).
- 6) Wyjaśniono, że podjęte zostały działania w celu wzmocnienia funkcji opiekunów lat i zapewnienia ściślejszych kontaktów między studentami i władzami Jednostki prowadzącej oceniany kierunek. Zadeklarowano opracowanie sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia.
- 7) Uwzględniono uwagi ZO PKA dotyczące monitorowania zawartości strony

internetowej Uczelni, a także Jednostki. Uzupełniono stronę internetową o istotne dla studentów informacje (Załącz. 26, 27 do odpowiedzi na raport), wypracowując także więz ze studentami w celu usprawnienia kanału przepływu informacji. Zorganizowano spotkania ze studentami pozwalające uświadomić im, że ich opinie jako interesariuszy wewnętrznych są uwzględniane w działaniach projakościowych (Załącz. 28 do odpowiedzi na raport).

Przedstawione dokumenty wskazują na to, że działania zmierzające do usunięcia uchybień wymienionych w raporcie powizytacyjnym ZO PKA zostały podjęte. Działania te dotyczą w szczególności weryfikacji jakości prac dyplomowych i przebiegu procesu dyplomowania oraz usprawnienia kanałów przepływu informacji między studentami, nauczycielami i władzami Jednostki. Dokumenty te, jak również przedstawione wyjaśnienia pozwalają na **zmianę oceny ze znacząco na w pełni**.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe²zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia		X			

²Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów					
---	--	--	--	--	--

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 1: w pełni

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 1

Jednostka prawidłowo przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru kształcenia i wskazała dziedzinę nauki oraz dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. Opracowano opis efektów kształcenia zgodnie z zasadami wprowadzania Krajowych Ram Kwalifikacji. Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób, który umożliwia ich weryfikację. Sylabusy zostały starannie opracowane, są przejrzyste i zrozumiałe dla studentów. Proces rekrutacji jest jasny i sprawiedliwy. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia, która wymaga przemyślenia i zmian w kontekście planu przeprofilowania kierunku. Choć procedury oceniania umożliwiają monitorowanie postępów studentów w nauce i weryfikację wszystkich efektów kształcenia w odniesieniu zarówno do wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych, problemem jest weryfikowanie efektów kształcenia przypisanych do praktyk zawodowych oraz niska jakość znacznej części prac dyplomowych, jak również pewne wadliwe elementy procedury dyplomowania.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 1

Zalecane jest:

- 7) doprecyzowanie koncepcji kształcenia, a zwłaszcza profilu i stopni kształcenia
- 8) uwzględnienie możliwości powołania specjalizacji tłumaczeniowej i uzgodnienie stanowiska wobec specjalizacji nauczycielskiej
- 9) doprecyzowanie sposobów weryfikowania efektów kształcenia przypisanych do praktyk zawodowych
- 10) skuteczne informowanie studentów o możliwościach i procesie odbywania praktyk zawodowych
- 11) w przypadku przeprofilowania znaczne zwiększenie wymiaru praktyk zawodowych
- 12) pilne podjęcie działań naprawczych dotyczących realizowania procedury dyplomowania, usunięcie wytkniętych wad.

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

Kształcenie na kierunku *filologia* realizowane na poziomie studiów I stopnia o profilu ogólnoakademickim wpisuje się w misję Uczelni oraz Wydziału Humanistycznego,

działającego w Politechnice Koszalińskiej od 01.01.2015. Misja Wydziału jest spójna z misją Uczelni, która stawia sobie za cel „kształcenie społeczeństwa, prowadzenie badań naukowych, wdrażanie wyników badań do gospodarki oraz udział w życiu społecznym, zapewniające uczelni przyczynianie się do rozwoju regionu, kraju i świata”. Misja Wydziału Humanistycznego wskazuje ponadto na cel edukacyjny i wychowawczy oraz odnosi się do polityki zapewnienia jakości kształcenia. Podczas spotkania ZO PKA z władzami Politechniki Koszalińskiej podkreślano rolę ocenianego kierunku ze względu na 1) nielubiane zainteresowanie kandydatów na studia, 2) różnice w ofercie dydaktycznej między Politechniką Koszalińską a ośrodkami akademickimi w Gdańsku i Szczecinie oraz 3) jego znaczenie dla przyszłej współpracy ze Skandynawią. Politechnika Koszalińska stawia na kształcenie humanistów, którzy rozumieją procesy techniczne, a przy tym znają języki specjalistyczne. Zarówno studenci, jak i kadra ocenianego kierunku mają styczność z krajowymi i międzynarodowymi wzorcami kształcenia, które są uwzględniane. Choć koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku wpisuje się w misję Wydziału, która jest spójna z misją Uczelni, w kwestiach szczegółowych (a mianowicie jak rozumiane jest kształcenie społeczeństwa, na ile istotne jest powadzenie badań naukowych i wdrażanie ich wyników, jak oceniany kierunek może przyczynić się do rozwoju regionu) nie jest jeszcze w pełni skryształowana, co jest efektem zmian strukturalnych. Kilka istotnych kwestii wymaga doprecyzowania. I tak, kontrowersje wśród kadry naukowo-dydaktycznej budzi obecnie ściślejsze powiązanie kształcenia na ocenianym kierunku z przygotowaniem do zawodu wymagającego jedynie znajomości języków obcych, a nie wiedzy filologicznej. Rozważana jest możliwość rozwoju specjalności nauczycielskiej, ale także w tej kwestii nie ma zgody.

Ocena spełnienia kryterium 1.1 – znacząco

Uzasadnienie oceny

Doceniając ambitne zamierzenia Uczelni i nowopowstałego Wydziału, trzeba wskazać na konieczność doprecyzowania koncepcji kształcenia w zakresie szczegółowych sposobów realizowania Misji Wydziału i Uczelni.

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

Z wypowiedzi pracowników kierunku filologia podczas spotkania z ZO PKA wynika, że widzą oni potrzebę dalszego rozwoju naukowego, otwarcia na zewnątrz w postaci udziału w krajowych i międzynarodowych konferencjach, zdynamizowania własnej pracy naukowej i ciągłego podnoszenia jakości i efektywności kształcenia. Nie sprzyja temu aktualny brak udziału w projektach naukowych i pozyskiwaniu grantów naukowych. Władze Wydziału podkreślają dążność do utworzenia studiów II stopnia na obu filologiach, sprzyjałaby temu również dobra atmosfera dla humanistów stwarzana przez Uczelnię. Zarówno Władze Uczelni jak i pracownicy (choć ci ostatni obawiają się o przyszły los naukowca-filologa), widzą przyszłość kierunku w tworzeniu nowych modułów specjalizacyjnych i doskonaleniu programu kształcenia w związku z dążeniem do przejścia na praktyczny profil kształcenia. Zaprezentowane plany rozwoju kierunku, czy to w odniesieniu do rozwoju naukowego kadry, pozyskiwania funduszy zewnętrznych, utworzenia studiów II stopnia czy też zmiany profilu ogólnoakademickiego na praktyczny pozostają w dużej mierze w sferze deklaracji i trudno się

obecnie doszukać konkretnych działań. Daje się też zauważyć wyraźne wahanie, co do tego, jak w najbliższych latach powinien się rozwijać kierunek, szczególnie jeśli chodzi o przyjęcie profilu praktycznego w kontekście uruchomienia studiów II stopnia, jak również rozwoju naukowego kadry. Widoczny jest także brak zgody, co do zasadności powrotu do kształcenia nauczycieli. Biorąc pod uwagę specyfikę rynku pracy, warto by również było rozważyć uruchomienie specjalności tłumaczeniowej, czego jednak nie uwzględniają dokumenty i co nie zostało wyartykułowane podczas spotkań z interesariuszami wewnętrznymi.

Ocena spełnienia kryterium 1.2 – znacząco

Uzasadnienie oceny

Obecnie trwają debaty nad planami rozwoju kierunku. Kierunek wywodzi się z dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo, ale w czystej postaci nie są one atrakcyjne na dzisiejszym rynku pracy, stąd pilna potrzeba określenia praktycznych zastosowań zwłaszcza w kontekście ewentualnego przeprofilowania. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym została zainicjowana, co wskazuje na intencję uwzględniania potrzeb rynku pracy. Rzeczywistych efektów tej współpracy na razie jeszcze ocenić nie można.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

Wizytowana jednostka prowadzi kształcenie w ramach profilu ogólnoakademickiego (Uchwałą Senatu PK Nr 30/2012 z dnia 30.05.2012 r. oraz Uchwałą INiKS dnia 16 stycznia 2012 r.). Z tego względu efekty kształcenia kierunku *filologia* związane są przede wszystkim z językoznawstwem i literaturoznawstwem, przyporządkowany został on do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych oraz dyscyplin naukowych *językoznawstwo* i *literaturoznawstwo* (Rozporządzenie MNiSW z dnia 8.08.2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych). Efekty kształcenia dla kierunku *filologia* zostały zatwierdzone Uchwałą Senatu PK Nr 30/2012 z dnia 30.05.2012 r. Dodać należy, że program studiów I stopnia kierunku *filologia* te programowe wymogi spełnia. Takie przyporządkowanie kierunku uznać należy za jak najbardziej uzasadnione i jest ono standardem na studiach filologicznych. Przyporządkowanie to znajduje pełne odzwierciedlenie w programie studiów i określonych dla kierunku, modułów i przedmiotów efektach kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 1.3 – w pełni

Uzasadnienie oceny

Jednostka prawidłowo przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru kształcenia i wskazała dziedzinę nauki oraz dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/którego kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są

także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

Efekty kształcenia dla kierunku *filologia* zostały starannie i szczegółowo opracowane i sformułowane. Są dostępne na stronie internetowej Wydziału. Na ogólną liczbę 29 kierunkowych efektów kształcenia wyszczególniono 9 efektów w zakresie wiedzy, 13 w zakresie umiejętności oraz 7 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty kształcenia dla kierunku *filologia* są zgodne z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji oraz z obecną koncepcją rozwoju kierunku, uwzględniającą wyłącznie profil ogólnoakademicki. Są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych na studiach pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Karty kursów zawierają prawidłowe odniesienia do efektów kierunkowych, co umożliwia monitorowanie weryfikacji nabytej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów. Zarówno kierunkowe efekty kształcenia jak i skorelowane z nimi szczegółowe efekty kształcenia sformułowane dla poszczególnych modułów/przedmiotów są możliwe do osiągnięcia. Zdaniem studentów efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są sformułowane w sposób zrozumiały, zapewniając stosowanie odpowiednich metod weryfikacji umożliwiających sprawdzenie stopnia ich osiągnięcia. Efekty kształcenia określone dla kierunku *filologia* zakładają zdobycie niezbędnych kompetencji potrzebnych w podejmowaniu prac badawczych i dalszej edukacji oraz na rynku pracy. Także efekty kształcenia sformułowane dla praktyk zawodowych są możliwe do osiągnięcia i skorelowane z kierunkowymi efektami kształcenia. Efekty kształcenia w przypadku praktyk zawodowych wymagają jednak doprecyzowania w zakresie ich weryfikowalności. Opis efektów kształcenia dla wszystkich modułów/przedmiotów w Kartach kursu nie jest bezpośrednio dostępny na stronie internetowej Wydziału. W jednostce nie jest prowadzone kształcenie nauczycieli.

Ocena spełnienia kryterium 1.4 – w pełni

Uzasadnienie oceny

Opis efektów kształcenia przygotowany został zgodnie z zasadami wprowadzania Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego. Sylabusy zostały starannie opracowane, są przejrzyste i zrozumiałe dla studentów. Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób, który umożliwia ich weryfikację.

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

- 1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*
- 1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.
- 1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*
- 1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*
- 1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*
- 1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.
- 1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

Treści programowe na ocenianym kierunku są zgodne z efektami kształcenia opisanymi w Uchwale Senatu PK Nr 1/2012 i Zarządzeniu Rektora PK Nr 6/2012 z 14.02.2012 r. Doboru treści kształcenia i efektów kształcenia dokonują nauczyciele prowadzący poszczególne kursy zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i w odniesieniu do zakładanych efektów modułowych i kierunkowych, które są zgodne z obszarowymi efektami kształcenia dla nauk

humanistycznych. Stosowane metody kształcenia to wykłady, konwersatoria i seminaria dyplomowe, przy czym indywidualne i grupowe formy aktywizacji przewidziane są na konwersatoriach i seminariach. Czas trwania studiów (6 semestrów) umożliwia realizację treści programowych. Liczba punktów ECTS (180) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jest zgodna z regulacjami prawnymi (Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Uchwała Senatu PK Nr 1/2012 z dn. 25.01.2012r. Moduły zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku powiązane z prowadzonymi badaniami w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo to Realioznawstwo (9 ECTS), Literaturoznawstwo (12 ECTS), Wiedza o Języku i Komunikacji (11 ECTS), moduł przedmiotów do wyboru (4 ECTS), moduł HES (filozofia–2 ECTS), moduł seminaryjny (20 ECTS), moduł specjalizacyjny (30 ECTS), czyli w sumie 88 ECTS, co stanowi 49% wszystkich punktów ECTS. Lekki niedobór uzasadniony został planami dostosowania kierunku do profilu praktycznego. Moduły obieralne wyceniono na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na 54 pkt. ECTS, co stanowi 30% sumy punktów wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Do zajęć obieralnych zalicza się 6 modułów specjalizacyjnych, moduły seminaryjne i moduł przedmiotów do wyboru. Liczebność grup (do 25 osób na konwersatoriach i do 15 osób na seminariach) pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Na ocenianym kierunku nie prowadzi się kształcenia na odległość. Program studiów przewiduje 90 godzin praktyk zawodowych, którym przypisano 3 punkty ECTS. Uczelnia podpisała ok. 30 umów pozwalających zapewnić praktyki studentom ocenianego kierunku. Przebieg praktyk został opisany w regulaminie. Rozmowy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi wskazują jednak na potrzebę udoskonalenia polityki informacyjnej oraz sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia w ramach praktyk. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, ponieważ kształcenie jest prowadzone w większości w językach obcych. Uczelnia (w tym oceniany kierunek) uczestniczy w wymianie Erasmus+. Nie prowadzi jednak studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

Kryterium 1.5.1. – nie dotyczy.

Wizytowany kierunek nie prowadzi kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.2. – w pełni

Uzasadnienie oceny: Dobór treści programowych jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia i uwzględnia aktualny stan wiedzy związanej z zakresem kierunku *filologia*.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.3. – w pełni

Uzasadnienie oceny: Samodzielne uczenie się studenta obejmuje przygotowanie do zajęć, kolokwiów, sprawdzianów i egzaminów. Tradycyjna forma wykładu nie sprzyja jednak aktywizacji studentów, a jak wykazały hospitacje zajęć faktyczne aktywizowanie studentów podczas konwersatoriów i seminariów zależy od umiejętności poszczególnych nauczycieli. W ocenie studentów przedmioty dyplomowe przygotowują do napisania samodzielnej pracy z zakresu filologii. Studenci pozytywnie oceniają relacje między promotorami a dyplomantami oraz możliwość realizowania własnych tematów w pracy dyplomowej.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.4. – w pełni

Uzasadnienie oceny: Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.5. – w pełni

Uzasadnienie oceny: Punktacja ECTS nie budzi większych zastrzeżeń i jest zgodna z zasadami systemu ECTS. Dystrybucja liczby punktów ECTS jest dobrze uzasadniona w Kartach kursu nakładem pracy studenta.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.6. – w pełni

Uzasadnienie oceny: Studenci mają możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych wśród zajęć do wyboru przewidzianych w programie kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.7. – w pełni

Uzasadnienie oceny: Liczebność grup i obciążenie zajęciami nie budzą zastrzeżeń. Przewidziane programem studiów formy dydaktyczne – wykłady, ćwiczenia, konwersatoria i seminaria pozwalają na osiągnięcie efektów kształcenia, które są przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach. Przeprowadzone hospitacje zajęć wskazują na to, że dominuje tradycyjny filologiczny sposób kształcenia (Zał. 6). Karty kursu nie są publikowane na stronie internetowej kierunku. Wizytowany kierunek studiów nie prowadzi zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.8. – w pełni

Uzasadnienie oceny: Na kierunku *filologia* studenci realizują praktyki zawodowe w wymiarze 90 godzin po drugim semestrze studiów. Praktyki stanowią integralną część procesu kształcenia. Dla praktyk sformułowano efekty kształcenia o charakterze ramowym w Kartach kursu; są one osiągalne, sprawdzalne i spójne z kierunkowymi efektami kształcenia, jednak doprecyzowania wymaga ich weryfikowanie przez kierownika praktyk z ramienia Politechniki Koszalińskiej. Programy praktyk i zasady ich odbywania umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Praktyki realizowane są na podstawie odpowiednich przepisów i wydziałowego *Regulamin praktyk zawodowych studentów*. ZO PKA przedstawił umowy z podmiotami gospodarczymi. Podczas spotkania studenci skarżyli się na niedostatek informacji o możliwościach i procesie odbywania praktyk.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.9. – w pełni

Uzasadnienie oceny: Większość zajęć kierunkowych i obieralnych prowadzona jest w językach obcych. Kierunek *filologia* realizuje program Erasmus+, choć stosunkowo nieliczni nauczyciele i studenci uczestniczą w tej wymianie. Pracownicy odnosili jednak sukces w staraniach o międzynarodowe stypendia. Wizytowany kierunek nie prowadzi studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

Ocena spełnienia kryterium 1.5 z uwzględnieniem kryteriów od 1.5.1. do 1.5.9: w pełni

Uzasadnienie oceny

Program studiów dla ocenianego kierunku w pełni, natomiast organizacja i realizacja procesu kształcenia w stopniu znaczącym umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrażali negatywne opinie na temat braku informacji o praktykach zawodowych, a w szczególności możliwości ich realizacji i weryfikacji efektów kształcenia przez Kierownika praktyk po ich odbyciu, a więc po złożeniu pisemnego sprawozdania, potwierdzonego podpisem praktykanta i opiekuna praktyk. Ten aspekt wymaga działań naprawczych.

1.6 Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz

uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.6.1. Zgodnie z Uchwałą Senatu 24/2013 rekrutacja kandydatów na studia I stopnia na kierunku *filologia* odbywa się na podstawie konkursu świadectw. Kryteriami na kierunku *filologia* jest pozytywnie zdany egzamin z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego (na filologii angielskiej) i języka niemieckiego (na filologii germańskiej). O doborze kandydatów decyduje liczba punktów zawarta w protokołach postępowania kwalifikacyjnego. Laureaci i finaliści olimpiad językowych stopnia centralnego są przyjmowani z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego (Uchwała nr 11/2014 Senatu PK z dn. 16.04.2014). Postępowanie rekrutacyjne zapewnia równe szanse osobom z maturą dwujęzyczną, międzynarodową, a także osobom posiadającym świadectwo egzaminu równoważnego z egz. maturalnym zdanego w innym kraju.

1.6.2. Wydział Humanistyczny nie ma uprawnień do potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. Uchwałą Senatu PK Nr 29/2015 dotycząca tej kwestii będzie obowiązywać od roku akademickiego 2016/2017 (punkt 6.1.4 niniejszego raportu).

Ocena spełnienia kryterium 1.6 z uwzględnieniem kryteriów od 1.6.1. do 1.6.2 – wypełni

Uzasadnienie oceny

Analiza przeprowadzonego postępowania rekrutacyjnego oraz kryteriów rekrutacji określonych w Uchwale Senatu pozwala stwierdzić, iż nie zawierają one przepisów dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów, oparte są na zasadzie równych szans w podjęciu kształcenia na kierunku *filologia*. Także w opinii studentów proces rekrutacji jest przejrzysty i sprawiedliwy. Prace nad wdrożeniem weryfikacji efektów kształcenia zdobytych poza uczelnią zostały zaplanowane, do ich wdrożenia obliguje odpowiednia Uchwała Senatu.

1.7 System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej

formy zajęć.*

1.7.1. Zasady oceniania studentów zawarte są w *Regulaminie studiów Politechniki Koszalińskiej*, przyjętym Uchwałą Senatu nr 18/2015 z dnia 22 kwietnia 2015 r. W części IV (par. 17-22) określono sposoby zaliczenia kursów, skalę ocen, zasady przeliczania ocen na punkty ECTS i prowadzenia dokumentacji oraz zasady postępowania w przypadku niezaliczenia przez studenta przedmiotu. W części VII znaleźć można zasady przeprowadzania procesu dyplomowania, a w części VIII określono procedurę przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Analiza losowo wybranych prac etapowych (Załącznik 4, część 1) pokazała, że choć występują tam pewne uchybienia (np. brak informacji zwrotnej, brak informacji o liczbie punktów, które można uzyskać, wadliwy dobór technik i testowanych elementów), to, ogólnie rzecz biorąc, są one dobrym narzędziem weryfikacji efektów kształcenia. Niżej należy ocenić natomiast proces dyplomowania (Załącznik 4, Część 2), ponieważ poziom znacznej części analizowanych prac dyplomowych pozostawia wiele do życzenia pod względem metodologicznym i językowym (szczegółowe omówienia jakości prac zawarte są w załączniku), a oceny nie zawsze odzwierciedlają wartość pracy. Prace są zróżnicowane pod względem poziomu merytorycznego, przy czym 7 na 17 prac spełnia wymagania częściowo. Zastrzeżenia budzi też jakość niektórych recenzji. Choć wiele recenzji zostało opracowanych rzetelnie, jest też znaczna liczba recenzji zdawkowych, skrótowych, niezawierających oceny opisowej i uzasadnienia oceny wyrażonej liczbą. Oceny bywają zawyżane, ale też zaniżane i to bez odpowiedniego uzasadnienia. Ta uwaga dotyczy jednej bądź obydwu recenzji w ponad połowie prac. Uchybieniem jest także to, że pomimo sugestii plagiatu (2 przypadki na 17 analizowanych prac), nie zbadano zasadności podejrzeń. Słuszne jest objęcie wszystkich prac dyplomowych kontrolą programem antyplagiatowym, należy jednak zadbać o przekonujące uzasadnienie decyzji promotora o przyjęciu pracy mimo wysokich wskaźników podobieństwa. Kolejnym uchybieniem jest formułowanie podczas egzaminu pytań dotyczących wyłącznie tematyki pracy dyplomowej, (niejednokrotnie pytania były bardzo do siebie podobne), co nie pozwala skutecznie i wszechstronnie zweryfikować osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia, takich jak K1A_U07 „posiada umiejętności argumentacyjne i retoryczne w zakresie języka kierunkowego, oparte na wiedzy własnej oraz z wykorzystaniem innych źródeł” i K1A_U09 „posiada umiejętność prezentacji werbalnych w języku kierunkowym, w którym potrafi wykorzystać sprawności językowe, znajomość realiów i kultury, a także wiedzę specjalistyczną charakterystyczną dla obszarów obranej specjalizacji ”

Ocena spełnienia kryterium 1.7.1 - częściowo

Uzasadnienie oceny

Analiza prac etapowych wykazała, że mimo pewnych uchybień są one dobrym narzędziem weryfikacji efektów kształcenia, natomiast, jak wynika z analizy znacznej części prac dyplomowych i ich dokumentacji, obecny sposób realizowania opracowanych procedur dyplomowania nie pozwala na skuteczną weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Wskazano na liczne i dość częste uchybienia w tym zakresie. Narzędzia (procedury dyplomowania w tym procedury antyplagiatowe) zostały przygotowane, ale sposób ich zastosowania pozostawia wiele do życzenia. W przypadku protokołów kontroli antyplagiatowej, promotorzy odhaczają rubrykę „nie przekroczono współczynników” mimo dość wysokich wartości. W takich przypadkach konieczne byłoby uzasadnienie decyzji

promotora.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia, również w odniesieniu do procedury dyplomowania, opisany został także w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia (Obszar I), przyjętym Uchwałą Senatu nr 7/2009 z dnia 20 marca 2009 r. Szczegółowe sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia określone zostały w kartach przedmiotów, zarówno w odniesieniu do wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych. Analiza zasad i procedur pokazuje, że sprawdzane są wszystkie określone dla kierunku, modułów i przedmiotów efekty kształcenia i że sposoby weryfikacji tych efektów są dostosowane do ich charakteru. Przy sprawdzaniu wiedzy i umiejętności stosowany jest szeroki wachlarz technik ewaluacyjnych (nie tylko testy pisemne, ale także odpowiedzi ustne, prezentacje i inne formy), również takie, które zachęcają studentów do samodzielnego myślenia i wyszukiwania informacji. Na podkreślenie zasługują też wysiłki na rzecz oceny kompetencji społecznych.

Obowiązujące na wizytowanym kierunku procedury i zasady, opisane w wymienionych powyżej dokumentach zapewniają przejrzystość, rzetelność, wiarygodność, jak również porównywalność wyników ewaluacji. Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość.

Ocena spełnienia kryterium 1.7.2 – w pełni

Uzasadnienie oceny

Przedstawione procedury nie budzą zastrzeżeń.

Ocena spełnienia kryterium 1.7 z uwzględnieniem od 1.7.1. do 1.7.2 – znacząco

Uzasadnienie oceny

Stosowane na kierunku procedury oceniania na ogół umożliwiają monitorowanie postępów studentów w nauce i weryfikację wszystkich efektów kształcenia w odniesieniu zarówno do wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych, z wyjątkiem wskazanych wyżej uchybień dotyczących realizacji procedur dyplomowania. Sposoby oceny, poza wskazanymi wyżej uwagami na temat organizacji egzaminów dyplomowych, są zróżnicowane, dostosowane do charakteru efektów kształcenia a także poszczególnych przedmiotów, choć występują też pewne uchybienia w przypadku prac etapowych. Stosowane procedury na ogół zapewniają wiarygodność, rzetelność i porównywalność ocen. Dużym problemem jest jednak niska jakość znacznej części prac dyplomowych, jak również pewne wadliwe elementy procedury dyplomowania (lakoniczne recenzje, zawyżanie i zaniżanie ocen, wąski zakres pytań egzaminacyjnych, brak działań w przypadku podejrzenia o plagiat).

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

Ocena spełnienia kryterium 2: znacząco

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 2

Zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym oceniany kierunek spełnia

wymagania dotyczące minimum kadrowego, które są określone w stosownych aktach prawnych. Kwalifikacje, dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne kadry są adekwatne do realizowanego na kierunku programu i pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Problemem jest niedostatek rodzimej kadry. Pracownicy kierunku prowadzą wprawdzie mniej lub bardziej intensywną działalność naukową związaną z obszarem, dziedziną i dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się efekty kształcenia, nie tworzą jednak zespołów badawczych. Sami mają też świadomość konieczności zintensyfikowania prac badawczych. Poważne zastrzeżenia budzą dwa aspekty oceny: brak ocen okresowych nauczycieli akademickich oraz sposób podziału środków finansowych w ostatnich latach, wskazujące na niespełnienie warunków Ustawy.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 2

Zalecane jest:

- 5) pilne wprowadzenie ocen okresowych nauczycieli akademickich jako narzędzia polityki kadrowej
- 6) wyjaśnienie nieprawidłowości w podziale i wydatkowaniu środków finansowych przeznaczonych na działalność badawczą
- 7) jasne określenie zasad polityki kadrowej, a w szczególności kryteriów oceny pracowników oraz podziału środków na prowadzenie badań statutowych
- 8) tworzenie zespołów badawczych i wspólnych przedsięwzięć naukowych.

2.1 Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

W przedstawionym *ZO Raportie samooceny* do minimum kadrowego na kierunku *filologia* zgłoszonych zostało 15 osób, w tym 5 legitymujących się tytułem naukowym profesora bądź stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 10 ze stopniem naukowym doktora. Biorąc pod uwagę wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 3 października 2014 r. w sprawie warunków powadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie studiów, minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języka angielskiego i niemieckiego powinno stanowić co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki i co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka, który jest przedmiotem studiów (**par. 14, ust. 2**). Ponadto co najmniej jeden nauczyciel akademicki posiada dorobek naukowy w obszarze wiedzy, do którego przyporządkowano kierunek studiów (par. 12 ust. 1 i 3).

Analiza struktury kwalifikacji zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich, stopnia spełnienia przez nich wymogów formalnych, ich obciążeń dydaktycznych jak również

dorobku naukowego (załącznik 5 do niniejszego raportu), pozwala na zaliczenie do minimum kadrowego 12 nauczycieli akademickich, w tym 4 osoby legitymujące się tytułem profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 8 osób legitymujących się stopniem doktora. Spośród tych osób 2 samodzielnych pracowników nauki specjalizuje się w języku angielskim, 1 w języku niemieckim i 1 w obu językach. Spośród osób ze stopniem naukowym doktora, 5 nauczycieli specjalizuje się w języku angielskim, 2 w języku niemieckim, a 1 w obu tych językach.

Osoby zaliczone do minimum kadrowego zostały zatrudnione w Uczelni *nie później niż od początku semestru studiów, w pełnym wymiarze czasu pracy*, a zatem spełniają wymogi określone w **par 13 ust. 1** w/w rozporządzenia oraz w **art. 9a ust. 1** ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają także wymóg określony w **par 13 ust. 2** w/w rozporządzenia.

W wyniku weryfikacji akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe stwierdza się, iż z pewnymi wyjątkami (załącznik 5 raportu) teczki zawierają dokumentację poświadczającą uzyskanie i uznanie stopni i tytułów naukowych. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje o Uczelni, jako podstawowym lub dodatkowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

W wyniku analizy dokumentacji, informacji zamieszczonych w zintegrowanym systemie o nauce i szkolnictwie wyższym Polon, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego stwierdzono, iż osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*

12 osób zaliczonych do minimum kadrowego posiada dorobek wiedzy w obszarze, do którego został przyporządkowany kierunek studiów, czyli w obszarze nauk humanistycznych. Wszystkie te osoby posiadają wystarczający, aktualny dorobek naukowy związanym z obiema dyscyplinami naukowymi, z którymi związany jest kierunek i do którego odnoszą się efekty kształcenia. W związku z tym zapewniona jest możliwość realizacji programu studiów. 2 osoby zaproponowane do minimum kadrowego posiadają dorobek w obszarach wiedzy, które są wykorzystywane w kształceniu filologicznym (ekonomia i historia), ale z przyczyn formalnych nie można zaliczyć ich do minimum kadrowego. Obydwie osoby są też rodzimymi użytkownikami języków obcych, odpowiednio niemieckiego i angielskiego.

Wizytowany kierunek *filologia* został przyporządkowany do obszaru i dziedziny nauk *humanistycznych, dyscyplin naukowych: językoznawstwo, literaturoznawstwo*. A zatem stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku powinien spełniać wymagania, które są określone w par 17 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia określonego w poz. 4 Załącznika nr 1 raportu. Stosunek ten wynosi **1:28**, przy obowiązującym nie mniejszym niż 1:120 – dla kierunków studiów w obszarze nauk *humanistycznych*. W świetle faktu że do minimum kadrowego zaliczono 12 nauczycieli akademickich, a studentów jest 341, stwierdza się, warunek ten został spełniony. W związku z powyższym liczba nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.

Ocena kryterium 2.1. – w pełni

Uzasadnienie oceny

Spełnione zostały wszystkie wymagania dotyczące minimum kadrowego, które są określone w stosownych aktach prawnych, a w szczególności w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 3 października 2014 r. w sprawie warunków powadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie studiów (punkt 1 i 4 w Załączniku 1). Liczba nauczycieli akademickich, którzy zostali zaliczeni do minimum kadrowego jest odpowiednia, posiadają oni niezbędne kwalifikacje, spełniają wymogi formalne i legitymują się odpowiednim dorobkiem naukowym.

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

Nauczyciele akademicy zaliczeni do minimum kadrowego posiadają kompetencje dydaktyczne i dorobek naukowy, które są adekwatne do programu studiów i założonych efektów kształcenia. Przydzielone im zajęcia są na ogół odpowiednie do ich kwalifikacji, dorobku naukowego i doświadczenia dydaktycznego. Najczęściej są to zajęcia z bloku zajęć kierunkowych. Zastrzeżenia budzi przydzielenie zajęć: *Podstawy ekonomii* oraz *Marketing i zarządzanie* osobie posiadającej kwalifikacje w dziedzinie nauk humanistycznych, jak również nieprzydzielenie zajęć z historii osobie posiadającej dorobek naukowy w tej dyscyplinie. Pozostali nauczyciele akademicy, w łącznej liczbie 16 osób, również prowadzą zajęcia dydaktyczne zgodnie ze swoimi kompetencjami. Część tych osób uzyskała niezbędne doświadczenie praktyczne poza wyższą uczelnią (np. jako tłumacz lub nauczyciel języka angielskiego w szkołach średnich). Jest to o tyle ważne, że rozważana jest w niedalekiej perspektywie zmiana profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na praktyczny, co będzie wymagać zapewnienia właśnie tego typu kadry. Na uwagę zasługuje fakt, że zajęcia prowadzą również rodzimi użytkownicy języka. Zajęcia związane z innymi obszarami wiedzy i dziedzinami naukowymi, które są zawarte w programie studiów prowadzą najczęściej osoby legitymujące się stosownymi kwalifikacjami, kompetencjami i doświadczeniem. Dotyczy to na przykład technologii informacyjnej, socjologii czy też języka szwedzkiego. Dobrą opinię na temat kwalifikacji kadry wyrazili też studenci kierunku podczas spotkania z przedstawicielami ZO PKA. Istotnym problemem jest fakt, że większość osób wchodzących do minimum kadrowego to nauczyciele akademicy spoza Koszalina. Dla wielu z nich Politechnika Koszalińska jest dodatkowym miejscem pracy, co może, choć nie musi, ograniczać ich dyspozycyjność.

Ocena spełnienia kryterium 2.2. – w pełni

Uzasadnienie oceny

Kompetencje, kwalifikacje, dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne kadry są adekwatne do realizowanego na kierunku programu i pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Problemem jest niedostatek rodzimej kadry.

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

Zgodnie z *Raportem samooceny*, polityka kadrowa na ocenianym kierunku jest zdeteterminowana czynnikami takimi jak: wymogi minimum kadrowego, obowiązujące programy studiów, obsada dydaktyczna poszczególnych kursów i konieczność

umiędzynarodowienia kadr dydaktycznej. *Raport samooceny* zawiera także stwierdzenie, że jednostka wspiera nauczycieli akademickich w procesie podnoszenia ich kwalifikacji, umożliwiając obniżenie pensum dydaktycznego w przypadku odbywania studiów doktoranckich, jak również partycypując w kosztach wyjazdów konferencyjnych.

O ile można się zgodzić z opisanymi uwarunkowaniami, to ZO PKA nie przedstawiono dokumentacji ocen okresowych nauczycieli, która świadczyłaby o prowadzeniu spójnej i przemyślanej polityki kadrowej. Brak takiej polityki wynika zapewne stąd, że koncepcja rozwoju kierunku nie jest jeszcze skryształizowana. Niejasność co do przyszłości kierunku dotyczy tak istotnych kwestii, jak upracticznienie i powołanie studiów magisterskich.

Ważnym elementem polityki kadrowej powinna być systematyczna ocena pracy nauczycieli akademickich. Jak pokazała analiza stanu faktycznego, taka ocena jest w pewnym zakresie prowadzona w odniesieniu do działalności naukowej pracowników, ponieważ składają oni roczne sprawozdania dotyczące publikacji, udziału w konferencjach naukowych itp. Odbywa się ona też w odniesieniu do działalności dydaktycznej, choćby przez regularne hospitacje zajęć oraz prowadzone wśród studentów ankiety. Niestety, **analiza teczek osobowych pracowników ujawniła, że w ogóle nie zawierają one ocen okresowych nauczycieli akademickich**, do których uczelnia i jednostka są zobligowane zapisami ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* z dnia 27 lipca 2005 roku z późniejszymi zmianami, które stanowią, że ocena taka powinna być przeprowadzana co dwa lata oraz co cztery lata w przypadku osób legitymujących się tytułem naukowym, które są zatrudnione na podstawie mianowania (Art. 132). Z wyjaśnień przedstawionych ZO PKA na piśmie przez władze Wydziału w dniu 9.12.2015 r. wynika, że, zgodnie z Uchwałą Senatu PK z dnia 13 marca 2013 r, taka ocena miała się odbyć jeszcze w Instytucie Nauk Społecznych i Humanistycznych do 31 października 2014 r., czyli jeszcze przed ukonstytuowaniem się Wydziału Humanistycznego, ale się nie odbywał ani wówczas, ani w późniejszym terminie, **Taki stan rzeczy świadczy o tym, że nie zostały spełnione warunki określone w ustawie**. Podjęte zostały co prawda niezbędne działania naprawcze, które polegały na ustaleniu progów punktowych, które brane będą pod uwagę przy dokonywaniu oceny (protokół z posiedzenia Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich Wydziału Humanistycznego PK z dnia 23 kwietnia 2015 r.) oraz podjęciu przez Radę Wydziału Humanistycznego w dniu 24 kwietnia 2015 roku uchwały w sprawie wprowadzenia arkusza okresowej oceny nauczyciela akademickiego. Stosowane działania nie zostały jednak sfinalizowane, a wymagana przepisami prawa ocena nie została przeprowadzona. Jak czytamy w przedłożonych wyjaśnieniach, „Ocena właściwa nauczycieli dokonana zostanie w trybie wynikającym z ww. uchwały Senatu).

Kwestia oceny związanej z przedłużeniem zatrudnienia została wspomniana w § 85 Statutu Politechniki Koszalińskiej (Tekst jednolity wg stanu na dzień 17 czerwca 2015 r. wynikający z: Uchwały Senatu Nr 30/2006 z dnia 21 czerwca 2006 r., Uchwały Senatu Nr 5/2012 z dnia 28 lutego 2012 r. oraz Uchwały Senatu Nr 26/2015 z dnia 17 czerwca 2015 r.), który mówi, że:

1. Zatrudnienie na stanowisku asystenta osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora nie powinno przekraczać 5 lat. W uzasadnionych przypadkach można przedłużyć zatrudnienie na tym stanowisku łącznie do 8 lat, jeżeli osoba ta otworzyła przewód doktorski i **uzyskała od osób powołanych przez rektora do zaopiniowania pracy pozytywną ocenę związaną z zaawansowaniem pracy nad rozprawą doktorską.**

2. Zatrudnienie na stanowisku adiunkta osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora habilitowanego nie powinno przekraczać 6 lat; można przedłużyć zatrudnienie na tym stanowisku łącznie do 8 lat, jeżeli osoba ta **uzyskała od osób powołanych przez rektora do zaopiniowania pracy pozytywną ocenę związaną z zaawansowaniem pracy nad rozprawą habilitacyjną.**

3. Zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego osoby nieposiadającej tytułu naukowego profesora nie powinno przekraczać 8 lat; w uzasadnionych przypadkach można przedłużyć zatrudnienie na tym stanowisku, **jeżeli osoba ta uzyskała od osób powołanych przez rektora pozytywną ocenę związaną z zaawansowaniem pracy nad wnioskiem o nadanie tytułu naukowego profesora oraz pozytywną opinię rady podstawowej jednostki Uczelni.**

Paragrafy 87-91 Statutu Politechniki Koszalińskiej wyznaczają zasady oceny, które jednak na ocenianym kierunku nie zostały zrealizowane.

§ 87

1. Bieżąca ocena nauczycieli akademickich jest obowiązkiem ich bezpośrednich przełożonych.

2. Wszyscy nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie, w szczególności w zakresie należytego wykonywania obowiązków, o których mowa w § 93 statutu Uczelni, oraz w zakresie przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych, a także prawa własności przemysłowej.

3. Dla dokonania okresowej oceny nauczycieli akademickich powołuje się:

- 1) wydziałowe i instytutowe komisje oceniające,
- 2) komisję oceniającą Uczelni,
- 3) odwoławczą komisję oceniającą,
- 4) komisję oceniającą w bibliotece uczelnianej.

4. Wydziałową lub instytutową komisję oceniającą powołuje rada podstawowej jednostki organizacyjnej; komisji tej przewodniczy kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej.

5. Senat powołuje:

- 1) komisję oceniającą Uczelni, której przewodniczy prorektor wyznaczony przez rektora,

- 2) odwoławczą komisję oceniającą, której przewodniczy rektor,
 - 3) komisję oceniającą w bibliotece uczelnianej, której przewodniczy prorektor wyznaczony przez rektora.
6. Można być członkiem tylko jednej komisji oceniającej.
7. Okres działania komisji oceniających trwa cztery lata i rozpoczyna się z początkiem kadencji organów Uczelni.

§ 88

1. Wydziałowa lub instytutowa komisja oceniająca dokonuje oceny nauczycieli akademickich w wydziale.
2. Oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych niewchodzących w skład podstawowej jednostki organizacyjnej dokonuje komisja oceniająca Uczelni, a nauczycieli akademickich zatrudnionych w bibliotece uczelnianej – komisja oceniająca w bibliotece uczelnianej.
3. Odwoławcza komisja oceniająca rozpatruje odwołania od ocen dokonywanych przez komisję oceniającą Uczelni, komisję oceniającą w bibliotece uczelnianej oraz wydziałowe i instytutowe komisje oceniające.

§ 89

1. Okresowe oceny wyników pracy nauczycieli akademickich zgodnie z art. 132 ust. 1 ustawy przeprowadzają komisje, o których mowa w § 87 ust. 3 statutu.
2. Okresową ocenę wyników pracy przewodniczących komisji, o których mowa w ust. 1, przeprowadza komisja pod przewodnictwem członka rady podstawowej jednostki organizacyjnej najdłużej zatrudnionego na stanowisku profesora zwyczajnego – seniora rady podstawowej jednostki organizacyjnej.
3. Podstawę oceny nauczyciela akademickiego stanowią jego osiągnięcia naukowe lub artystyczne oraz dydaktyczne i organizacyjne. W szczególności przy ocenie uwzględnia się:

30

- 1) publikacje naukowe z uwzględnieniem rangi wydawnictw lub czasopism, w których się ukazały,
- 2) udział w kolegiach redakcyjnych czasopism naukowych oraz recenzowanie prac naukowych,

- 3) uczestnictwo w konferencjach naukowych z uwzględnieniem prestiżu konferencji i charakteru uczestnictwa,
- 4) poziom prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- 5) autorstwo podręczników, skryptów akademickich i innych pomocy dydaktycznych,
- 6) udział w postępowaniach o nadanie stopni i tytułów naukowych,
- 7) działalność popularyzatorską,
- 8) funkcje pełnione w krajowych i międzynarodowych organizacjach i towarzystwach naukowych oraz Uczelni,
- 9) aktywność w pozyskiwaniu środków na badania ze źródeł zewnętrznych,
- 10) nagrody i wyróżnienia instytucji i towarzystw naukowych,
- 11) umiejętność prowadzenia zajęć i kontaktów naukowych w językach obcych,
- 12) krajową i międzynarodową działalność ekspercką oraz znaczny dorobek w działalności społecznej, samorządowej, administracyjnej itp.,
- 13) działalność organizacyjną w dydaktyce i badaniach w jednostkach organizacyjnych Uczelni.

4. Przy ocenie osób z tytułem naukowym lub stopniem doktora habilitowanego bierze się pod

uwagę wyniki osiągnięte w kształceniu kandydatów do pracy naukowej oraz w promowaniu absolwentów. W przypadku oceny nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora zatrudnionego na podstawie mianowania istnieje możliwość zasięgnięcia opinii ekspertów spoza Uczelni.

5. Organy powołujące komisje oceniające mogą wprowadzić dodatkowe szczegółowe kryteria oceny. Kryteria te mogą być stosowane nie wcześniej, niż po upływie roku od ich zatwierdzenia przez senat i ogłoszenia o ich wprowadzeniu.

6. Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego przeprowadzona w postępowaniu w sprawie nadania tytułu naukowego, zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub profesora zwyczajnego spełnia kryteria oceny okresowej.

7. Przy dokonywaniu oceny nauczyciela akademickiego dotyczącej wypełniania obowiązków

dydaktycznych uwzględnia się ocenę przedstawianą przez studentów i doktorantów, po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. Opinię ustala się na podstawie przeprowadzonej wśród studentów Uczelni ankiety, uwzględniającej w szczególności

kryteria określone w ust. 3 pkt. 4 i 5, oraz opracowanej i przeprowadzonej w sposób zapewniający reprezentatywność jej wyników. Zasady i tryb opracowania i przeprowadzania ankiety określa senat.

§ 90

1. Wnioski wynikające z oceny mają wpływ na:

- 1) wysokość uposażenia,
- 2) awanse i wyróżnienia,
- 3) powierzanie stanowisk kierowniczych,
- 4) przedłużenie zatrudnienia.

2. Ocena negatywna stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem akademickim zgodnie z art. 124 ust. 1 pkt. 3 i art. 128 ust. 2 ustawy.

31

§ 91

1. Ocena nauczyciela akademickiego wraz z wnioskami zostaje mu przedstawiona przez właściwego dla niego dziekana, dyrektora instytutu lub kierownika jednostki organizacyjnej.

2. Od ocen dokonanych przez wydziałowe i instytutowe komisje oceniające i komisję oceniającą Uczelni służy nauczycielowi akademickiemu odwołanie do odwoławczej komisji oceniającej.

3. Odwołanie wnosi się w terminie czternastu dni od dnia przedstawienia nauczycielowi akademickiemu oceny komisji o możliwości i terminie wniesienia odwołania należy poinformować osobę ocenianą.

4. Odwoławcza komisja oceniająca powinna rozpoznać odwołanie w terminie trzydziestu dni od daty wniesienia odwołania.

5. Odwoławcza komisja oceniająca utrzymuje zaskarżoną ocenę w mocy albo zmienia ją na korzyść odwołującego się nauczyciela akademickiego.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do ocen komisji oceniającej w bibliotece uczelnianej.

Jednostka dysponuje środkami statutowymi na prowadzenie badań naukowych, przy czym są one obecnie znacznie niższe niż w latach ubiegłych z uwagi na niższą kategorię naukową. Jak pokazała analiza udostępnionej dokumentacji za okres ostatnich kilku lat, działalność naukowa nauczycieli akademickich jest rzeczywiście wspierana, lecz **sposób podziału dostępnych środków budzi poważne wątpliwości**. Otóż, jeszcze przed powstaniem

Wydziału Humanistycznego, kiedy środki na działalność naukową były znacznie wyższe, prawie 60% z nich było przeznaczanych na projekty naukowe realizowane przez jednego pracownika (w roku 2012 była to kwota 138.660 zł na łączną kwotę 200.992, 37 zł, w roku 2013 była to kwota ponad 141 tys. zł na łączną kwotę 290.431,83 zł, a w roku 2016 56.621,74 zł. Na łączną kwotę 110.834,24 zł). Co więcej, takie kwoty nie przełożyły się na efekty, na przykład zdobycie przez ~~tego~~ pracownika kolejnego stopnia naukowego czy też legitymowanie się wartościowymi publikacjami. Przedstawiona przez dokumentacja zawiera uchybienia formalne (brak sprawozdań, brak rozliczenia kosztów).

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że opisana powyżej sytuacja miała miejsce przed utworzeniem Wydziału Humanistycznego, a jego władze zdecydowanie negatywnie oceniają zaistniałą sytuację i prowadzą bardziej racjonalną politykę w tym zakresie, o czym świadczy sposób dystrybucji znacznie skromniejszych środków w roku 2015 (60.872,24 zł). Mają one świadomość konieczności przyjęcia jasnych zasad przyznawania środków statutowych na działalność naukową. W wyjaśnieniu z dnia 9 grudnia 2015 r. czytamy, że takie zasady zostaną przedstawione Radzie Wydziału w styczniu 2016 roku, a zasadniczym kryterium mają być punkty wypracowane przez poszczególnych pracowników. Skuteczność tych zmian można będzie ocenić dopiero w przyszłości.

Ocena spełnienia kryterium 2.3 – negatywnie

Uzasadnienie oceny

Brak ocen okresowych nauczycieli akademickich oznacza niespełnienie wymogów ustawy, a sposób podziału środków finansowych w ostatnich latach był nieracjonalny i nie sprzyjał rozwojowi kadry. Konieczne jest więc pilne wypracowanie zasad polityki kadrowej, przeprowadzenie oceny okresowej oraz opracowanie zasad wsparcia finansowego działalności naukowej nauczycieli akademickich. Może się to przyczynić do uzyskiwania przez pracowników kierunku kolejnych stopni i tytułów naukowych.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaram kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

Z *Raportu samooceny* oraz z analizy dokumentacji (np. przedstawiane corocznie raporty z działalności naukowej, sprawozdania poszczególnych pracowników), w tym informacji na temat dorobku naukowego nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na kierunku, wynika, że w jednostce prowadzone są badania naukowe w obszarze kształcenia oraz dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany oraz do których odnoszą się zakładane efekty kształcenia. Świadczy o tym fakt opublikowania przed nauczycieli kierunku w latach 2014-2015 blisko 50 prac naukowych w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa. Główne obszary badawcze w zakresie pierwszej z tych dyscyplin dotyczą semantyki, entnolingwistyki, nauczania języków obcych, dydaktyki języków specjalistycznych czy kulturowych aspektów przyswajania języka. Jeśli chodzi o literaturoznawstwo, to prowadzone badania dotyczą literatury amerykańskiej, brytyjskiej i niemieckojęzycznej. Tego typu badania są jednak tylko i wyłącznie odzwierciedleniem zainteresowań naukowych poszczególnych osób i **nie stanowią realizacji w pełni przemyślanej polityki naukowej, której wyrazem byłoby prowadzenie wspólnych projektów. Jest to zapewne jedna z przyczyn, dla których pracownicy jednostki nie aplikują o środki zewnętrzne, np. granty NCN.** Podczas spotkania z ZO PKA pracownicy kierunku wskazywali na przeciążenie dydaktyką oraz obowiązki natury administracyjnej jako okoliczności utrudniające im większe zaangażowanie się w działalność naukową.

Na Wydziale Humanistycznym ukazuje się regularnie czasopismo *Symbolae Europaeae*, które jest zamieszczone w części B wykazu czasopism naukowych, opublikowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 23 grudnia 2015 roku (5 punktów). Publikowane są tam także prace osób zatrudnionych na kierunku *filologia*, zarówno literaturoznawcze, jak i językoznawcze. Na wydziale są co prawda organizowane konferencje naukowe i seminaria naukowe (np. *Culture of Safety. Securing Bonds of Academic Cooperation* w roku 2015), ale nie są one niestety bezpośrednio związane z dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się efekty kształcenia, a w ich programach nie sposób doszukać się wystąpień pracowników ocenianego kierunku. Podejmowane są także inne inicjatywy, takie jako konkurs Bałtycki konkurs języka angielskiego, ale mają one charakter promocyjny, a nie naukowy. Nie jest też prowadzona współpraca naukowa z innymi jednostkami naukowymi z kraju i z zagranicy. Na uwagę zasługuje natomiast działalność naukowa studentów, czego wyrazem mogą być inicjatywy podejmowane przez Koło Naukowe Filologów „ANGLICUS” (spotkania z ciekawymi osobami, organizacja zajęć dla dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych w Koszalinie czy też systematyczne spotkania, z których sporządzane są protokoły), oraz konferencje organizowane przez studentów filologii germańskiej (np. konferencja językoznawczo-literaturoznawcza w dniu 7 maja 2015 roku).

Ocena spełnienia kryterium 2.4. – w pełni

Uzasadnienie oceny

Pracownicy kierunku prowadzą działalność naukową, która jest związana z obszarem i dziedziną naukową, do których jest przypisany kierunek oraz z dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się efekty kształcenia. Są one wyrazem ich indywidualnych zainteresowań i jak do tej pory nie zostały podjęte próby zidentyfikowania wspólnych obszarów badawczych, co umożliwiłoby realizację wspólnych projektów i być może aplikowanie o środki zewnętrzne. Na uwagę zasługuje natomiast działalność naukowa studentów.

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

Zgodnie z *Raportem samooceny* prowadzone badania wykorzystane zostały w doskonaleniu programów kształcenia w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa, tak jeśli chodzi o dobór treści, jak i metod dydaktycznych, przy czym wpływ ten jest w oczywisty sposób widoczny głównie w przypadku prowadzenia seminariów dyplomowych. Choć trudno się zgodzić, że nauczyciele akademicy, przede wszystkim ci prowadzący prace dyplomowe odwołują się do swoich badań, a wszyscy pracownicy mają możliwość zgłaszania uwag do programów kształcenia jako interesariusze wewnętrzni, brak jest dowodów na to, że wyniki działalności naukowej są faktycznie wykorzystywane do modyfikacji programu kształcenia, efektów kształcenia czy nauczanych treści.

Ocena spełnienia kryterium 2.5. – w pełni

Uzasadnienie oceny

Choć można przyjąć, że wyniki prowadzonych przez nauczycieli badań są wykorzystywane podczas zajęć, to ich wpływ na program i efekty kształcenia pozostaje w dużej mierze w sferze deklaracji. Warto byłoby zintensyfikować indywidualne prace badawcze i ewentualnie podjąć wspólne inicjatywy badawcze, których wyniki mogą się przełożyć na konkretne modyfikacje w tym zakresie.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

Ocena spełnienia kryterium 3: znacząco

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 3

Formalna współpraca z otoczeniem społecznym funkcjonuje od lat w formie praktyk zawodowych. Brakuje jednak dowodów na to, że koncepcja kształcenia, programy i plany studiów, czy też efekty kształcenia są konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi. Regularna współpraca z podmiotami gospodarczymi w ramach powołanego przez Wydział Humanistyczny na czas bieżącej kadencji Konwentu Pracodawców jest na razie w fazie początkowej.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 3

Zaleca się intensyfikację współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i przewidzenie dłuższej perspektywy działania Konwentu Pracodawców niż tylko kończąca się kadencja obecnych władz, zwłaszcza w przypadku zmiany profilu kształcenia z ogólniakademickiego na praktyczny.

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

Zgodnie z informacjami na str. 34 *Raportu samooceny*, współpraca jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym miała jak dotąd ograniczony wymiar i polegała głównie na (1) zatrudnianiu nauczycieli akademickich z doświadczeniem zawodowym zdobytym poza Uczelnią, co miało się przyczynić do modyfikacji i ulepszania koncepcji kształcenia na kierunku, i (2) umożliwieniu studentom kierunku odbywania praktyk zawodowych w różnych instytucjach. Trudno tutaj jednak mówić o znacznym wpływie interesariuszy zewnętrznych na kształtowanie programu studiów i konstruowanie efektów kształcenia, co potwierdziły przedstawicielki tej grupy podczas spotkania z ZO. Sposobem na zmianę takiego stanu rzeczy ma być powołanie w dniu 20 listopada 2015 roku Konwentu Pracodawców Wydziału Humanistycznego na kadencję 2012-2016, czego dowodem są stosowne uchwały Rady Wydziału dotyczące składu i regulaminu tego ciała. Jak wynika z tych dokumentów, w jego skład zostały powołane trzy osoby reprezentujące firmy i instytucje, a zadania Konwentu mają obejmować wyrażanie opinii o kierunkach działania Wydziału, wspieranie Wydziału w działalności na rzecz jego rozwoju, wyrażanie opinii na temat oczekiwań pracodawców wobec absolwentów Wydziału, pomoc w poszukiwaniu środków finansowych i rzeczowych mających na celu wspieranie działalności dydaktycznej i naukowej Wydziału, podejmowanie działań promocyjnych na rzecz Wydziału w kraju i za granicą oraz wyrażanie opinii w innych sprawach przedłożonych przez Dziekana. Warto zwrócić uwagę na entuzjazm i chęć współpracy z Uczelnią, wyrażone przez członkinie Konwentu podczas spotkania z ZO PKA. Do tej pory odbyło się jedno spotkanie Konwentu, które można uznać za spotkanie konstytuujące (protokół z dnia 7.12.2015 r., czyli dwa dni przed wizytacją).

Ocena spełnienia kryterium 3.1. – częściowo

Uzasadnienie oceny

Choć docenić trzeba inicjatywę władz nowego Wydziału związaną z powołaniem Konwentu Pracodawców, trzeba wskazać, że został on powołany do działania jedynie do końca roku 2016, bo wtedy przypada koniec kadencji. Trudno więc tutaj mówić o dłuższej perspektywie działania. Obecnie brakuje konkretnych dowodów na to, że koncepcja kształcenia, programy i plany studiów, czy też efekty kształcenia są systematycznie konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi, co przyznały ich przedstawicielki podczas spotkania z ZO. Konwent Pracodawców może za to odegrać w przyszłości niebagatelną rolę, jeśli podjęta zostałaby decyzja o zmianie profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na praktyczny. Dzisiaj nie wiadomo nawet jednak, jakie będą jego losy wraz z rozpoczęciem kadencji nowych władz Wydziału. Konwent Pracodawców Wydziału Humanistycznego jako organ został powołany na kadencję 2012-2016.

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

Oceniany kierunek nie prowadzi obecnie studiów we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, tzn. przedstawicielami praktyki gospodarczej, natomiast od lat współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi w ramach organizacji i odbywania praktyk zawodowych. Współpraca ta odbywa się na podstawie umów wzgl. porozumień podpisanych przez Politechnikę Koszalińską z podmiotami gospodarczymi. Przepisy odnośnie do organizacji i realizacji praktyk regulują Zarządzenia Rektora PK Nr 73/2012 z dnia 15.10.2012 r. oraz z późniejszymi zmianami – Zarządzenie Rektora 6/2013 z dnia 21.01.2013 r.

Podczas spotkania z przedstawicielkami interesariuszy zewnętrznych – członkiniami Konwentu Pracodawców, ZO PKA poinformowany został o zapotrzebowaniu na rynku pracy na studentów/absolwentów wyspecjalizowanych w języku biznesu oraz w języku branżowym turystyki. Poza tym z wypowiedzi wynikało, że w interesie obu stron byłoby utworzenie kierunków interkulturowych przy udziale interesariuszy zewnętrznych. Silny akcent położony byłby na kształtowaniu w studentach szeroko rozumianej kreatywności. Obecnie pożądane byłoby utworzenie profilu praktycznego na kierunku *filologia*. Jedną z form współprowadzenia zajęć dydaktycznych przez interesariuszy zewnętrznych byłyby warsztaty.

Ocena spełnienia kryterium 3.2: nie podlega ocenie

Uzasadnienie

Kierunek *filologia* nie prowadzi obecnie studiów we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Wydział powołał Konwent Pracodawców, celem nawiązania ścisłej współpracy ze środowiskiem biznesowym. Podobnie jak funkcjonowanie kierunku w aktualnym kształcie (od 01.01.2015) efekty ukształtowania regularnej współpracy są na razie w fazie początkowej. W przyszłości dodatkowym, sprzyjającym czynnikiem takiej współpracy może być utworzenie praktycznego profilu kształcenia na kierunku *filologia*.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

Ocena spełnienia kryterium 2: znacząco

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 4

Liczba i jakość sal dydaktycznych jest odpowiednia, ale niezbędne jest pilne ich doposażenie w nowoczesny sprzęt (projektory, komputery, tablice interaktywne ale także nowszej generacji sprzęt audiowizualny) pozwalający na pełną realizację efektów kształcenia. Hospitacja niektórych zajęć wykazała utrudnienia wynikające z używania niesprawnego, przestarzałego sprzętu. Zasoby biblioteczne i informacyjne wymagają uzupełnienia (zwłaszcza w przypadku literatury wskazanej w sylabusach).

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 4

Zalecane jest doposażenie sal w nowoczesny sprzęt oraz uzupełnienia zasobów bibliotecznych i informacyjnych.

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

Jak wynika z *Raportu samooceny* i wizytacji bazy dydaktycznej, Wydział Humanistyczny dysponuje 22 salami dydaktycznymi, w tym 4 salami wykładowymi (jedną mieszczącą 140 osób, jedną – 110 osób i dwiema mieszczącymi po 80 osób) oraz 18 salami ćwiczeniowymi (jedną mieszczącą 48 osób, jedną – do 42, piętnastoma – na 40 oraz jedną – na 30 osób). Dostępny sprzęt to 7 projektorów, 3 rzutniki, 5 telewizorów, 4 odtwarzacze/nagrywarki DVD, 2 magnetowidy, 11 radiomagnetofonów, 2 wieże Hi-Fi, 5 ekranów ściennych i na stojaku, 2 zestawy nagłaśniające, zestaw komputerowy oraz 3 notebooki. Studenci mają do dyspozycji jedną salę komputerową z 35 stanowiskami. Jednostka mieści się w nowoczesnym budynku, posiadającym odpowiednią infrastrukturę i wyposażonym w dostęp do Internetu (studenci mogą swobodnie i nieodpłatnie korzystać z połączeń sieciowych na korytarzu).

Biorąc pod uwagę liczbę studentów na kierunku *filologia* (316 osób na studiach stacjonarnych i 25 na studiach niestacjonarnych), liczba sal jest wystarczająca, a budynek spełnia obecne oczekiwania i wymogi. Problemem jest natomiast dostępność innego wyposażenia, gdyż 7 projektorów oraz dwa odtwarzacze DVD to stanowczo za mało na potrzeby kierunku, a pozostały sprzęt jest w dużej mierze przestarzały i nieadekwatny do najczęściej wykorzystywanych obecnie w procesie dydaktycznym środków (nośniki elektroniczne, zasoby Internetu itp.). Jedna sala komputerowa z 35 stanowiskami to również za mało, aby regularnie stosować technologie komputerowo-informacyjne podczas zajęć. W tej sytuacji nie dziwi fakt, że infrastruktura tego typu była rzadko wykorzystywana podczas hospitowanych zajęć (szczegóły w Załączniku nr 6). Na brak sprzętu zwrócili też uwagę pracownicy i studenci podczas spotkania z ZO PKA.

Ocena spełnienia kryterium – znacząco

Uzasadnienie oceny

O ile liczba sal dydaktycznych jest odpowiednia, a budynek nowoczesny, to niezbędne jest jak najszybsze doposażenie w nowoczesny sprzęt (projekторы, komputery, tablice interaktywne ale także nowszej generacji sprzęt audiowizualny), ponieważ jest to koniecznością podniesienia efektywności kształcenia na kierunku *filologia*.

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

Studenci Wydziału Humanistycznego, a więc również studenci wizytowanego kierunku, mają dostęp do zasobów biblioteki uczelnianej oraz zbiorów wszystkich czytelni, a biblioteka cyfrowa zawiera wersje elektroniczne publikacji Wydawnictwa Uczelnianego Politechniki Koszalińskiej. Zasoby Biblioteki Politechniki Koszalińskiej obejmują książki (ogółem ok. 150 000 woluminów), czasopisma (ogółem ok. 19 000 woluminów, przy czym prenumerowanych jest 260 tytułów). W budynku, w którym odbywają się zajęcia na kierunku *filologia* studenci mogą skorzystać Czytelni Humanistycznej (ogółem ok. 4500 tytułów, w tym około 3000 w języku angielskim oraz około 1000 w języku niemieckim), W ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki studenci mają dostęp do takich baz jak: *Elsevier*, *EBSCO*, *Nature i Science*, *Scopus*, *Springer*, *Web of Science*, *Wiley*, *KnovelEmerald EMEJ95* (od 2016 *ProQuest Central*). Oprócz baz w ramach WBN Biblioteka Politechniki Koszalińskiej wykupuje dostęp do baz książek elektronicznych: *Libra*, *Ibuk* (160 tytułów), *NASBI* wydawnictwa Helion (123 tytuły) oraz *EBSCO e-Book Academic Subscription Collection*. W czytelni studenci oraz pracownicy dydaktyczni mają do dyspozycji stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, a zasoby biblioteczne można przeszukiwać i korzystać z nich przez stronę internetową: <http://biblioteka.tu.koszalain.pl>.

Jak pokazała wizytacja Czytelni Humanistycznej oraz analiza dostępności pozycji bibliograficznych w Bibliotece Politechniki Koszalińskiej, studenci mają dostęp do wielu, ale z pewnością nie wszystkich pozycji literatury zamieszczonych w sylabusach (przykładowo, brak D. Birch, *The Oxford Companion to English Literature*, Oxford: OUP, 2009 – Historia literatury brytyjskiej; Hewings, M. 2009. *English Pronunciation in Use: Advanced*. CUP – Fonetka I). Inna konkluzja jest taka, że większość pozycji to starsze wydawnictwa i brak jest najnowszych publikacji związanych z językoznawstwem czy też literaturoznawstwem. Niepokoii również fakt, że poza gazetami i czasopismem *The Teacher* nie są dostępne inne profesjonalne czasopisma związane z kierunkiem studiów, a przecież istnieją takie, które można otrzymać darmowo albo do których elektroniczny dostęp jest bezpłatny. Rozproszenie zbiorów w czytelni Wydziału i Bibliotece Głównej oraz znaczna odległość między nimi nie sprzyja dostępności posiadanych książek i czasopism.

Ocena spełnienia kryterium 4.2. – **częściowo**

Uzasadnienie oceny

Zasoby biblioteczne i informacyjne związane z prowadzonym kierunkiem powinny zostać bardzo pilnie uzupełnione. Chodzi tu głównie o dostęp do wszystkich pozycji literatury, wymienionych w sylabusach, jak również do najnowszych publikacji w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz profesjonalnych czasopism.

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi

platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

Wizytowany kierunek nie prowadzi obecnie kształcenia na odległość, jednak niektóre zajęcia na filologii angielskiej (kurs zintegrowany, gramatyka) odbywają się z wykorzystaniem platform MyEnglishLab oraz MyGrammarLab, które umożliwiają studentom pracę online w zakresie gramatyki, umiejętności słuchania, czytania, pisania oraz słownictwa w ramach pracy domowej, a także monitorowanie ich pracy przez nauczyciela. Władze poinformowały o chęci wprowadzenia nowoczesnych pomocy dydaktycznych, np. tablic interaktywnych, a także wdrożenie innowacyjnych narzędzi do nauki słownictwa, np. "Fiszkoteka". Narzędzie to, wyróżnione certyfikatem European Language Label, występuje również w formie mobilnej. Organizowane będą również warsztaty dla nauczycieli akademickich doskonalące umiejętność wykorzystania TIK (technologii informacyjno-komunikacyjnych). Studenci pozytywnie oceniają możliwość korzystania z platform MyEnglishLab, informacje tam zawarte są pomocne oraz często je wykorzystują przygotowując się na zajęcia.

Ocena spełnienia kryterium 4.3 – nie dotyczy

Uzasadnienie

Choć oceniany kierunek nie prowadzi kształcenia na odległość, technologia komputerowo-informacyjna wykorzystywana jest podczas niektórych zajęć z praktycznej nauki języka jako narzędzie o charakterze wspomagającym.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

Ocena spełnienia kryterium 2: w pełni

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 5

Studenci korzystają ze stałej opieki dydaktycznej i naukowej ze strony nauczycieli akademickich. Mają dostęp do niezbędnych informacji dotyczących procesu dydaktycznego oraz spraw studenckich. Uczelnia zapewnia wszystkie ustawowe formy wsparcia materialnego. Studenci z niepełnosprawnościami mają wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia. Wydział uczestniczy w programie wymiany międzynarodowej w ramach ofert wyjazdowych z programu Erasmus+, choć liczby osób uczestniczących nie są znaczne. Studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania w kołach naukowych oraz uczestniczyć w życiu kulturalnym środowiska społecznego. Władze Wydziału nawiązują współpracę z otoczeniem społecznym i kulturalnym. Uczelnia prowadzi Biuro Karier, choć studenci ocenianego kierunku nisko oceniają jego skuteczność. Praca obsługi administracyjnej jest przez studentów oceniana umiarkowanie pozytywnie z wyjątkiem obsługi administracyjnej w zakresie pomocy materialnej.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 5

Zaleca się

- 7) usprawnienie kanałów przepływu informacji (m.in. o możliwościach odbywania i

przebiegu praktyk studenckich, ogłaszanie planów zajęć w semestrze na co najmniej dwa tygodnie przed ich rozpoczęciem)

- 8) pełną realizację zadań opiekuna roku
- 9) podniesienie jakości obsługi administracyjnej w zakresie pomocy materialnej
- 10) rozważenie możliwości prowadzenia lektoratów z innych języków niż te zapisane w programie studiów oraz powołania specjalności nauczycielskiej
- 11) podjęcie szerszej współpracy z firmami i instytucjami gospodarczymi, społecznymi i kulturalnymi
- 12) zwiększenie skuteczności działań Biura Karier.

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

Z Zarządzenia Rektora Politechniki Koszalińskiej Nr 14/2007 z dnia 15.03.2007r. wynika, że nauczyciele akademicy mają wyznaczone cotygodniowe godziny konsultacji: 2 godz./tyg. - pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz 3 godz./tyg. - pracownicy dydaktyczni. Podczas rozmów z ZO PKA studenci wyrazili pozytywne opinie na temat kadry i jej stosunku do studentów, sprawowanej opieki dydaktycznej i możliwości kontaktu z nauczycielami akademickimi; podkreślali, że mają zapewniony bezpośredni kontakt podczas wyznaczonych godzin konsultacji, jak również za pośrednictwem poczty elektronicznej. Wykładowcy dokładają starań, aby zapewnić studentom wszelką pomoc naukową i dydaktyczną np. poprzez udostępnianie dodatkowych materiałów dydaktycznych w postaci kserokopii ćwiczeń i tekstów. Studenci mają dostęp do zasobów Biblioteki Głównej Politechniki Koszalińskiej oraz do czytelni bibliotecznej znajdującej się w budynku przy ul. Kwiatkowskiego 6E, a także możliwość udziału w wykładach organizowanych na wydziale, w konferencjach studenckich i naukowych. Ze stanowisk komputerowych, znajdujących się w czytelni, umożliwiony jest stały dostęp do katalogów online. Studenci mogą również należeć do kół naukowych, np. ANGLICUS, które stwarzają możliwość podejmowania aktywności na płaszczyźnie działalności naukowej, kulturalnej i społecznej studentów. Choć kierunek *filologia* nie ma zaplanowanych w programie studiów kształcenia na odległość, niektóre zajęcia na filologii angielskiej wykorzystują platformy *MyEnglishLab* oraz *MyGrammarLab*. Do dyspozycji studentów jest również pracownia komputerowa.

Odnosnie oceny dostępu do zasobów bibliotecznych w czytelni należy stwierdzić, że znaczna część księgozbioru do korzystania na miejscu jest przestarzała i wymagałaby pilnego uzupełnienia o literaturę nową; brak jest również na miejscu czasopism naukowych. Z wypowiedzi pracowników kierunku *filologia* wynika jednak, że mają oni możliwość zgłaszania zapotrzebowania na wybrane pozycje książkowe, sporządzając listy książek niezbędnych do pracy dydaktycznej, co realizowane jest przez bibliotekę w kolejności zamawiania i w miarę będących do dyspozycji środków finansowych.

Wyróżniający się naukowo studenci - stypendyści naukowci, mogą w 3. semestrze studiów przed planowym terminem zakończenia studiów, studiować w ramach indywidualnego planu i programu studiów (regulacje w załączniku do Uchwały Senatu PK Nr 26/2013 z dnia 24.04.2013 r.).

Uczelnia zapewnia wszystkie formy wsparcia materialnego przewidzianego w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci mają także możliwość uzyskania pomocy materialnej w zakresie stypendiów socjalnych, stypendiów specjalnych dla osób z niepełnosprawnością, stypendiów Rektora dla najlepszych studentów oraz zapomóg. Mogą też kwalifikować się do stypendium ministra za wybitne osiągnięcia. Dokładne informacje są dostępne dla studentów na stronie internetowej Wydziału i odnoszą się do Zarządzenia Nr 37/2015 Rektora Politechniki Koszalińskiej z dnia 1 września 2015 r. Zdaniem studentów wypłaty stypendiów odbywają się terminowo.

Na uwagę władz Wydziału zasługuje z pewnością podniesiona przez studentów podczas spotkania z ZO PKA sprawa funkcji opiekuna roku, a mianowicie braku przypisanych mu kompetencji i sposobów kontaktowania się ze studentami, reagowania na ich potrzeby i przepływu informacji. Do tego rodzaju uwag studentów odnieść można i tę, że studenci stwierdzają problemy z kanałami przepływu informacji na Wydziale. Ich zdaniem powinno się organizować spotkania, na których byłoby informowani o funkcjonowaniu Wydziału/Uczelni. Jest to szczególnie istotne dla nowoprzyjętych studentów.

Do słabszych stron procesu kształcenia studenci zaliczyli także brak możliwości uczestniczenia w lektoratach z innych języków niż te zapisane w programie studiów; zbyt małą liczbę specjalności, w tym brak specjalności nauczycielskiej, małą aktywność biura karier w odniesieniu do studentów wizytowanego kierunku. Dodatkowo studenci wskazali na trudności związane z obsługą administracyjną w zakresie funduszu pomocy materialnej; niewystarczające informacje o procesie i możliwościach odbywania praktyk. Jak wskazali studenci plany zajęć nie zawsze są wystarczająco wcześnie publikowane na stronie Uczelni.

Ocena spełnienia kryterium 5.1 – wpelni

Uzasadnienie oceny

Studenci korzystają ze stałej opieki dydaktycznej i naukowej ze strony nauczycieli akademickich. W ocenie studentów kontakt z prowadzącymi zajęcia jest możliwy nie tylko podczas cotygodniowych konsultacji, ale i drogą mailową. Studenci doceniają wsparcie kadry nauczycielskiej w procesie dydaktycznym. Liczebność grup i roczników umożliwia indywidualne podejście do każdego studenta. Uczelnia zapewnia wszystkie formy wsparcia materialnego przewidzianego w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie i pomoc ze strony Uczelni, choć silnie akcentowali także braki, m.in. wady obsługi stypendialnej, brak informacji na temat funkcjonowania Uczelni oraz niewielką pomoc ze strony opiekuna roku.

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

Kierunek *filologia* stworzył warunki do udziału studentów w międzynarodowych programach mobilności. Dotyczy to przede wszystkim aktywności związanej z realizacją programu Erasmus+ (odnośne przepisy reguluje Zarządzenie Rektora PK Nr 23/2010 z dnia 26.04.2010 r. i Nr 6/2014 z 28.02.2014 r.). W ramach tego programu 1 osoba skorzystała z możliwości wyjazdu na praktyki zagraniczne. Jednostka udostępniła ZO PKA dokumentację w sprawie realizacji programu Erasmus+, z której wynika, że kwalifikacją studentów na

wyjazdy zajmuje się Wydziałowa Komisja Kwalifikacyjna, w której pracach uczestniczy również przedstawiciel Samorządu studenckiego. Dla zakwalifikowania studentów na wyjazd niezbędne jest uzyskanie pozytywnego wyniku końcowego z testu językowego. Jak wynika z rozmów przeprowadzonych przez ZO PKA oraz analizy dokumentów, egzamin językowy przeprowadza prywatna szkoła języków obcych School of Modern Languages, za co płaci Wydział. Taka procedura wydaje się nieuzasadniona skoro pracownicy kierunku *filologia* sami są w stanie ocenić poziom opanowania egzaminowanego języka przez kandydatów na wyjazdy zagraniczne. Wszystkimi sprawami związanymi z realizacją wyjazdów w ramach programu Erasmus+ zajmuje się powołany na Wydziale koordynatorwydziałowy, który współpracuje z Biurem Współpracy Międzynarodowej Politechniki Koszalińskiej. W jego kompetencjach leży informowanie studentów o regulaminie programu, prowadzenie naboru i weryfikowanie dokumentacji potwierdzającej wyniki osiągnięte na uczelniach zagranicznych. Niezbędne informacje znajdują się na stronach internetowych Wydziału Humanistycznego. Studenci zobowiązani są do zdobycia 30 ECTS w semestrze. Jednostka umożliwia uzupełnienie różnic programowych. Obecnie 3 osoby przebywają na wymianie i trwa dodatkowa rekrutacja na rok 2015/2016. Jednostka współpracuje z 8 uczelniami w 6 krajach. Studenci pozytywnie oceniają możliwość wyjazdów i z nich korzystają. Są zadowoleni z pracy koordynatora odpowiadającego za współpracę zagraniczną.

Ocena spełnienia kryterium 5.2 – w pełni

Uzasadnienie oceny

Wydział uczestniczy w programie wymiany międzynarodowej. Nawiązana jest współpraca Wydziału z zagranicznymi partnerami w ramach ofert wyjazdowych z programu Erasmus+. Powołany został na Wydziale Koordynator do realizowania wyjazdów i weryfikowania efektów kształcenia w ramach istniejącego systemu punktów ECTS. Studenci dobrze oceniają pracę koordynatora.

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

Studenci kierunku *filologia* mogą w ramach swojego Wydziału uczestniczyć w pracach Studenckiego Koła Naukowego Filologów „ANGLICUS” oraz kół naukowych, klubów i organizacji innych wydziałów. Zapraszani są również do udziału w konferencjach ogólnouczelnianych. Raport samooceny informuje o możliwościach uczestniczenia w obchodach Tygodnia Kultury Studenckiej i innych imprezach organizowanych przez Parlament Studentów oraz wydziałowy Samorząd Studentów, który jest jednym z największych samorządów działających na Politechnice Koszalińskiej. Członkowie Samorządu są przedstawicielami w Radzie Wydziału Humanistycznego oraz w komisjach działających na Wydziale. Samorząd promuje i wspomaga działalność Studenckich Kół Naukowych działających na Wydziale Humanistycznym. Realizowanie studenckich praktyk zawodowych w podmiotach gospodarczych, z którymi Politechnika Koszalińska podpisała umowę lub porozumienie (np. Studium Języków Obcych CONTRACT Koszalin, Royal Park Hotel & Spa Mielno, Biuro Podróży LemTour Koszalin, Rainbow Tours S.A. Koszalin, PRIMO Centrum Językowe Gdańsk) daje sposobność do zapoznania się z wymogami rynku pracy i możliwościami przyszłego zatrudnienia. W przeprowadzanych w czasie wizytacji spotkań, w tym z przedstawicielkami Konwentu Pracodawców, akcentowano wielokrotnie

potrzebę intensyfikacji współpracy z firmami i instytucjami gospodarczymi.

W Politechnice Koszalińskiej działa Biuro Promocji Zawodowej Studentów i Absolwentów Politechniki Koszalińskiej, prowadzone od 4 lutego 2002 r. przez Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Politechniki Koszalińskiej „Millennium”, na podstawie umowy zawartej z Politechniką Koszalińską. Z dniem 23 listopada 2015 r., na mocy Zarządzenia Rektora nr 59/2015, Biuro Karier zostało włączone, jako jednostka administracyjna Politechniki Koszalińskiej, do pionu Prorektora ds. Studenckich. Osoba zatrudniona dotychczas na stanowisku specjalisty ds. kontaktów z klientami, z dniem 10.12.2015 r., została zatrudniona na pełnym etacie w Politechnice Koszalińskiej, na stanowisku samodzielnego referenta. Zgodnie z informacją przedłożoną ZO PKA „w niedalekiej przyszłości planuje się zatrudnić kolejną osobę w ramach tej jednostki”. Z usług Biura Karier mogą korzystać: studenci i absolwenci Politechniki Koszalińskiej dla uzyskania porady zawodowej lub informacji o rynku pracy, pracodawcy poszukujący kandydatów na praktyki i staże oraz oferujący wolne miejsca pracy, jak również podstawowe jednostki organizacyjne Uczelni celem doskonalenia programów kształcenia. Do głównych zadań należy m.in.: prowadzenie doradztwa zawodowego dla studentów i absolwentów Politechniki Koszalińskiej, poszukiwanie i udostępnianie oferty pracy stałej, czasowej oraz w charakterze wolontariusza, a także propozycje odbycia staży i praktyk zawodowych w kraju i za granicą, umożliwianie bezpośrednich kontaktów studentów i absolwentów z pracodawcami, np. przez organizowanie Targów Pracy i organizację szkoleń podnoszących kompetencje studentów i absolwentów, np. z zakresu autoprezentacji na rozmowie kwalifikacyjnej. Z usług Biura Karier w tym: indywidualnego poradnictwa zawodowego oraz innych usług korzysta coraz większa liczba studentów i absolwentów. W przypadku kierunku *filologia*, liczby te, jak podano w dokumencie przedłożonym na prośbę ZO PKA, kształtowały się następująco: w roku 2012 - 65 osób, w roku 2013 - 60 osób, w roku 2014 – 70 osób oraz w roku 2015 – 110 osób. Podane w dokumentach liczby są imponujące, ale rozmowy ZO PKA ze studentami wskazują na wąską ofertę i niską skuteczność Biura Karier.

Ocena spełnienia kryterium 5.3 – w pełni

Uzasadnienie oceny

Studenci mogą pogłębiać i rozwijać swoje zainteresowania w pracach wydziałowego Koła naukowego. Mają możliwość uczestniczenia w życiu kulturalnym środowiska społecznego. Władze Wydziału wspierają działania mające na celu nawiązanie współpracy z otoczeniem społecznym i kulturalnym; istotne z punktu widzenia perspektyw rozwoju kierunku jest podjęcie szerszej współpracy z firmami i instytucjami gospodarczymi, społecznymi i kulturalnymi. Na podstawie rozmów ze studentami pewne wątpliwości może budzić skuteczność działalności Biura Karier.

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

Zgodnie z Regulaminem Studiów Politechniki Koszalińskiej studentom z niepełnosprawnością zapewnia się odpowiednie warunki odbywania i zaliczania zajęć. W zależności od stopnia niepełnosprawności Uczelnia stwarza możliwość odbywania studiów według indywidualnej organizacji. Dziekan, na wniosek osoby z niepełnosprawnością, powołuje dla niej opiekuna wydziałowego (przedstawia on potrzeby studenta w zakresie

organizacji i realizacji procesu dydaktycznego). Jednostka udziela pomocy materialnej w postaci stypendiów dla osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo istnieje również możliwość ubiegania się o stypendium przyznawane przez Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Politechniki Koszalińskiej. Infrastruktura uczelniana dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych, np. mieszkania w domu studenta nr 4. Ważnym wydarzeniem jest ogólnopolski festiwal „Integracja TY i JA” organizowany we wrześniu w Koszalinie, którego naukowym partnerem jest Politechnika Koszalińska. Wydział jest współorganizatorem tematycznej konferencji będącej częścią festiwalu.

Ocena spełnienia kryterium 5.4 – pełni

Uzasadnienie oceny

Jednostka prowadząca oceniany kierunek zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

Obsługą administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym zajmuje się Dziekanat Wydziału Humanistycznego oraz sekcja ds. kształcenia. W kompetencjach dwóch pracowników znajdują się sprawy pomocy materialnej dla studentów. Obsługa jest w opinii studentów na ogół zadowolająca. Podczas spotkania z ZO PKA studenci krytycznie odnieśli się do jakości obsługi administracyjnej w zakresie spraw związanych ze stypendiami. Studenci wskazywali na nieuprzejme traktowanie oraz merytoryczne uchybienia. Jednostka zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów. Informacje te znajdują się na stronie internetowej Wydziału Humanistycznego i Politechniki Koszalińskiej. Na stronach internetowych Wydziału studenci mogą zapoznać się i korzystać z aplikacji APD (Archiwum Prac Dyplomowych) oraz USOS. Ponadto pracownicy administracyjni Wydziału udzielają informacji na temat toku studiów.

Ocena spełnienia kryterium 5.5 – znacząco

Uzasadnienie oceny

Studenci uważają, że Uczelnia zapewnia odpowiedni dostęp do niezbędnych informacji dotyczących procesu dydaktycznego oraz spraw studenckich. Praca dziekanatu zajmującego się obsługą administracyjną jest przez studentów oceniana umiarkowanie pozytywnie z wyjątkiem obsługi administracyjnej w zakresie pomocy materialnej.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

Ocena spełnienia kryterium 6: znacząco

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 6

Wydział Humanistyczny, w ramach którego prowadzony jest kierunek *filologia* przyjął funkcjonujący na Uczelni wewnętrzny system zapewniania jakości, który pozwala na ogólną ocenę osiągnięcia efektów kształcenia przez studentów oraz do pewnego stopnia na doskonalenie jakości procesu dydaktycznego. Odnotowano braki systemu, jak również

przypadki niepełnego wdrożenia systemu, które wymagają działań naprawczych. Do braków systemu zaliczają się: nie w pełni skuteczna weryfikacja końcowych efektów kształcenia, w tym monitorowanie przebiegu procedury dyplomowania i przeciwdziałania plagiatom, niewdrożenie procedury oceny okresowej nauczycieli akademickich, niesprawne kanały przepływu informacji wśród różnych grup interesariuszy wewnętrznych (między różnymi jednostkami Wydziału, między Uczelnią a studentami), niepełne monitorowanie stanu bazy dydaktycznej (zwłaszcza sprzętu potrzebnego do prowadzenia zajęć).

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 6

Rekomenduje się

- 8) prowadzenie dalszych badań w zakresie monitorowania losów absolwentów z uwzględnieniem analiz odnoszących się do wizytowanego kierunku. Uszczegółowienie danych oraz ich analiza pozwolą na ocenę przydatności kierunkowych efektów kształcenia na rynku pracy, a także zapewnią udział absolwentów, jako interesariuszy zewnętrznych w procesie projektowania efektów kształcenia
- 9) doprecyzowanie w procedurze regulującej proces odbywania i zaliczania praktyk studenckich wprowadzonej Zarządzeniem Rektora nr 73/2012 z dn. 15.10.2012 r. stosowanych form weryfikacji efektów kształcenia nabytych w ramach praktyk studenckich zgodnie z celami założonymi do realizacji w sylabusie. Podstawą zaliczenia praktyki, oprócz sprawozdania potwierdzonego przez Opiekuna praktyki z ramienia podmiotu gospodarczego oraz opinii o praktykancie sporządzonej przez upoważnionego pracownika podmiotu, obligatoryjnie stosowana jest forma rozmowy przeprowadzanej z każdym studentem przez Kierownika praktyk z ramienia Wydziału
- 10) usprawnienie systemu weryfikacji końcowych efektów kształcenia, w tym monitorowanie przebiegu procedury dyplomowania i przeciwdziałania plagiatom
- 11) wdrożenie procedury dotyczącej zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów
- 12) natychmiastowego wdrożenia procedury oceny okresowej nauczycieli akademickich. Wskazane jest również kompleksowe objęcie oceną kadrę wspierającą proces kształcenia
- 13) opracowanie i wdrożenie narzędzi umożliwiających ocenę środków wsparcia studentów oraz sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Choć zauważalnie jest podejmowanie działań w tym zakresie ich usystematyzowanie umożliwi zidentyfikowanie słabych stron procesu kształcenia
- 14) objęcie przez system oceną zawartości strony internetowej Uczelni, a także Jednostki, w tym sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia oraz dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia. Ponadto niezbędne jest wypracowanie więzi ze studentami w celu usprawnienia kanału przepływu informacji, a także zwiększenia ich świadomości, że ich opinie jako interesariuszy wewnętrznych są uwzględniane w działaniach projakościowych.

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie

interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

- 6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,
- 6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*
- 6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
- 6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
- 6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
- 6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
- 6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
- 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
- 6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.1.1*

Wydział Humanistyczny Politechniki Koszalińskiej w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stosuje ogólnouczelniane procedury dotyczące planowania, zatwierdzania i doskonalenia programu kształcenia, które regulują sposób opracowywania, zatwierdzania, dokumentacji, modyfikacji i doskonalenia programu kształcenia. Przedstawione ZO PKA dokumenty WSZJK wskazują osoby i gremia odpowiedzialne za poszczególne zadania i wskazują na to, że uwzględniana jest konieczność zasięgnięcia opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Ze spotkań ZO PKA przeprowadzonych podczas wizytacji wynika, że w działania na rzecz podnoszenia jakości kształcenia zaangażowanych jest na Wydziale prowadzącym oceniany kierunek wiele osób. Z dokumentacji i rozmów wynika, że nauczyciele akademicy, jako interesariusze wewnętrzni, biorą udział w procesie projektowania efektów kształcenia poprzez opracowanie propozycji programu kształcenia, w tym określenie efektów kształcenia, kart kursów wraz z formami realizacji efektów oraz metodami ich weryfikacji. Z kolei udział nauczycieli w procesie doskonalenia programów polega na wypełnianiu „karty oceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia”, dokonywaniu przeglądu kart kursów i zgłaszaniu propozycji zmian. Ponadto nauczyciele akademicy uczestniczą w pracach Rady Wydziału, Rady Programowej kierunku, Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Tworzenie programu kształcenia odbywało się także przy udziale nauczycieli akademickich-praktyków, co pozwalało na przenoszenie na proces kształcenia doświadczeń oraz oczekiwań i potrzeb rynku pracy.

Udział studentów w procesie zapewnienia jakości kształcenia jest satysfakcjonujący. Na podstawie list obecności z posiedzeń organów kolegialnych ustalono, że studenci są członkami Senatu i Rady Wydziału, wymiarze zgodnym z art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 Ustawy. Ponadto studenci mają swoich przedstawicieli w Komisji ds. Jakości. Istotne problemy jakości kształcenia były konsultowane nie tylko z nauczycielami, ale także ze studentami. Ponadto studenci mają możliwość sformułowania opinii w ankietach, a tym samym dokonywania oceny efektów kształcenia, form ich realizacji, metod weryfikacji,

sposobu organizacji zajęć tj. planu zajęć. Z rozmów ZO PKA ze studentami wynika jednak, że ich wiedza o systemie zapewniania jakości kształcenia jest niewielka.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi została niedawno sformalizowana poprzez włączenie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego do prac w Konwencie Pracodawców, którego działalność na poziomie Wydziału została przewidziana do końca bieżącej (kończącej się) kadencji władz. Mając na uwadze potrzeby rynku pracy uruchomiono także monitoring wśród przedsiębiorców. Do wglądu ZO PKA przedstawiono raport z badań nad zapotrzebowaniem na kompetencje absolwentów uczelni wyższych w przedsiębiorstwach. Pozyskano i przedstawiono ZO PKA wyniki z monitorowania losów zawodowych absolwentów. Jak wspomniano jednak w punkcie 3 (3.1) niniejszego raportu, działania mające na celu zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w kształtowanie koncepcji kierunku, programu studiów i efektów kształcenia nie przyniosły do tej pory konkretnych, namacalnych rezultatów, co wynika z faktu, że Konwent Pracodawców został powołany niedawno, a jego pierwsze spotkanie odbyło się tuż przed wizytacją ZO PKA.

Potwierdzeniem udziału interesariuszy wewnętrznych w procesie kształtowania koncepcji kształcenia są natomiast liczne zmiany w siatkach i programie kształcenia dokonane na podstawie rozmów, konsultacji i wyników ankiet. Na przykład, moduł tłumaczeniowy wprowadzono na prośbę studentów. Kierując się preferencjami studentów kontynuowano też najczęściej wybierany przez nich moduł angielski/niemiecki w biznesie, z językiem hiszpańskim lub z językiem szwedzkim. Po konsultacjach z nauczycielami wprowadzono przedmiot „Zintegrowane sprawności językowe” w wymiarze 90 godzin.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.1 – znacząco

Uzasadnienie oceny

Udział interesariuszy wewnętrznych, zwłaszcza nauczycieli a w mniejszym stopniu także studentów, w projektowaniu efektów kształcenia i ich zmian jest satysfakcjonujący, natomiast udział w tym procesie interesariuszy zewnętrznych wymaga intensyfikacji.

6.1.2.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, na ocenianym kierunku system zapewnienia jakości kształcenia został wdrożony, a monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia prowadzone jest w sposób ciągły. Warunkiem ukończenia studiów jest zdanie wszystkich wymaganych planem studiów egzaminów, uzyskanie zaliczeń z kursów, osiągnięcie 180 punktów ECTS po zakończeniu ostatniego semestru studiów, a także przygotowanie pracy licencjackiej i pozytywny wynik egzaminu licencjackiego. Przyjęte procedury przewidują ocenę i weryfikację założonych dla poszczególnych przedmiotów efektów kształcenia, przegląd i weryfikację osiągniętych efektów kształcenia, przyjęcie przez Radę Wydziału (przy udziale reprezentacji studentów) sprawozdania Dziekana z osiągnięcia założonych efektów kształcenia na kierunku studiów oraz organizacji procesu dyplomowania na studiach I stopnia (pkt. 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 i procedura 7.1 WSZJK). Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia odbywa się poprzez diagnozowanie i bieżące uzupełnianie braków w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, objętych treścią przedmiotu w ramach przyjętego programu kształcenia. Ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia opiera się także na wynikach prac zaliczeniowych, egzaminów, hospitacji prowadzonych zajęć dydaktycznych, przygotowywanych przez studentów prac dyplomowych, analizy Kart kursu oraz wynikach ankietowania studentów.

Z perspektywy studentów procedura monitoringu osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wizytowanym kierunku jest realizowana głównie poprzez prace etapowe i zaliczenie przedmiotu w czasie sesji egzaminacyjnej. Z rozmów ZO PKA ze studentami wynika, że mają oni dostęp do swoich ocen oraz prac cząstkowych i końcowych. Mogą skonsultować z prowadzącym, wyjaśniać błędy, jak również pisać prace poprawkowe. Studenci są informowani o wynikach sesji.

Po utworzeniu Wydziału Humanistycznego (podstawa prawna: Uchwała Senatu PK Nr 23/2014 z dnia 17 września 2014 r. oraz Zarządzenie Rektora PK Nr 36/2014 z dnia 29 września 2014 r.) przyjęte zostały przez Radę Wydziału Zasady prowadzenia procesu dyplomowania, w tym przeprowadzenia egzaminu dyplomowego: warunki i zasady przygotowania prac dyplomowych, w których opracowane zostały standardy pracy dyplomowej, określające wymogi merytoryczne, metodologiczne oraz formalne, a także zasady oceniania prac i zatwierdzania tematów prac dyplomowych. Dla przykładu, zakłada się, że w przypadku negatywnej oceny recenzenta, Dziekan Wydziału powołuje drugiego recenzenta, w przypadku, kiedy promotor posiada wyłącznie stopień naukowy doktora, recenzentem ma być pracownik samodzielny. Z analizy prac dyplomowych dokonanej przez ZO PKA wynika, że przypadku recenzji negatywnej nie odnotowano, natomiast druga z wyżej wspomnianych zasad stosowana jest na specjalności filologia germańska, natomiast na filologii angielskiej stanowi wyjątek. W większości przypadków zarówno promotorem, jak i recenzentem prac anglistycznych jest doktor (Załącznik 4 część II). Analiza prac dyplomowych potwierdza natomiast fakt, że tematyka prac jest związana z dyscyplinami, do których przyporządkowano efekty kształcenia, co wynika z poprawnego stosowania procedury dokonywania analizy tematów prac dyplomowych. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, tematy prac dyplomowych zgłoszone przez nauczycieli akademickich za zgodą Kierownika Zakładu zatwierdza Rada Wydziału. Podlegają one także dodatkowej weryfikacji przez Komisję ds. Procesu Dyplomowania, która analizuje je pod względem związku z kierunkiem studiów. W przyszłości planuje się wybiórczą weryfikację prac dyplomowych pod względem zawartości merytorycznej, sposobu przygotowania recenzji, a także przebiegu egzaminu dyplomowego. Jest to konieczność w świetle analizy wybranych prac dyplomowych, która wskazuje na to, że zarówno jakość prac dyplomowych, jak i procedury dyplomowania (w tym dobór promotora i recenzenta, rzetelność recenzji oraz zakres tematyczny pytań egzaminacyjnych) wymaga poprawy:

Ocena spełnienia kryterium 6.1.2 – znacząco

Uzasadnienie oceny

O ile same procedury nie budzą zastrzeżeń, o tyle sposób ich stosowania w odniesieniu do procesu dyplomowania wymaga pilnej poprawy. Dotyczy to zwłaszcza doboru promotora i recenzenta, rzetelności recenzji oraz poszerzenia zakresu tematycznego pytań egzaminacyjnych.

6.1.3*

Dokładnie opracowane przez nauczycieli akademickich Karty kursu obejmują ogólne założenia przedmiotu i efekty kształcenia oraz szczegółowe zasady zaliczenia, program zajęć wraz z literaturą, jak również sposobów weryfikacji efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć. Weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia przeprowadzana jest przez nauczycieli akademickich w toku prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych z uwzględnieniem treści i założeń przyjętych w Karcie kursu. Do zadań nauczycieli należy również wypełnienie Karty oceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia po zakończeniu kursu, co dodatkowo umożliwi analizę adekwatności tych metod.

Studenci co semestr wypełniają anonimowe ankiety, w których oceniają zarówno prowadzone zajęcia, jak i nauczyciela akademickiego w zakresie jego przygotowania do zajęć i jakości ich realizowania. Na podstawie ankiet władze jednostek tworzą raporty i informują nauczycieli o otrzymanej ocenie za dany przedmiot. W razie niskiej oceny przeprowadzana jest rozmowa wyjaśniająca z nauczycielem. Jak wynika z rozmów ZO PKA studenci nie są informowani o wynikach ankiet, a jedynie ich przedstawiciele mają możliwość zapoznania się z podsumowaniem wyników Jednostki podczas posiedzenia Rady Wydziału.

Wyniki analiz przeprowadzonych wśród nauczycieli i studentów służą Komisji Programowej kierunku, Zespołowi ds. Jakości Kształcenia, a także Dziekanowi Wydziału. W ramach systemu zapewniania jakości kształcenia identyfikuje się zatem działania służące sprawdzeniu czy dobór form i metod kształcenia jest właściwy. Zgodnie z procedurami określonymi w Regulaminie Praktyk oraz Regulaminie studiów efekty kształcenia weryfikowane są także w ramach praktyk studenckich. W przyszłości uwzględniane będą także wyniki z monitorowania losów zawodowych absolwentów.

Prace dyplomowe przygotowywane na Wydziale Humanistycznym podlegają weryfikacji pod kątem naruszenia praw autorskich. Procedury zostały przedstawione w Regulaminie antyplagiatowym Politechniki Koszalińskiej (jako załącznik do Zarządzenia Rektora PK Nr 24/2014 z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie wprowadzenia nowego regulaminu antyplagiatowego) w punkcie 1: „Regulamin określa tryb i zasady funkcjonowania procedury antyplagiatowej w Uczelni. Narzędziem informatycznym służącym do weryfikacji prac pod kątem naruszenia praw autorskich jest system Plagiat.pl”. Analiza wybranych prac dyplomowych wykazała jednak, że promotorzy na ogół nie uzasadniają dopuszczenia pracy nawet przy wysokim współczynniku podobieństwa wykazanym przez program antyplagiatowy. Ograniczają się do odhaczenia odpowiedniego okienka. Co więcej, w kilku przypadkach recenzenci sugerowali, że praca jest w jakimś stopniu plagiatem, co jednak nie spowodowało żadnych działań kontrolnych i naprawczych (Załącznik 4 część II). Dokumentacja wskazuje na to, że studenci zdali egzamin dyplomowy i uzyskali tytuł zawodowy licencjata. Z rozmów ZO PKA z nauczycielami wynika jednak, że odnotowano jeden przypadek, kiedy podejrzenie o popełnienie plagiatu spowodowało cofnięcie pracy do poprawy przez studenta.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.3 – znacząco

Uzasadnienie oceny

Jednostka prowadząca oceniany kierunek dokonuje weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć. Mimo stosowania programu antyplagiatowego, zapobieganie plagiatom i ich wykrywanie pozostawia do życzenia.

6.1.4

Wydział Humanistyczny nie posiada uprawnień do potwierdzania efektów uczenia się zgodnie z art. 170e ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Uchwałą Senatu Politechniki Koszalińskiej Nr 29/2015 w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się wprowadzony został system potwierdzania efektów uczenia się z mocą obowiązującą od roku akademickiego 2016/2017.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.4 – nie podlega ocenie / nie dotyczy

Uzasadnienie oceny

W wizytowanej Uczelni określono procedury dotyczące zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, natomiast na wizytowanym kierunku studiów dotychczas nie korzystano z powyższej procedury. Wskazane jest objęcie powyższej procedury nadzorem wewnętrznego systemu.

6.1.5*

Uczelnia monitoruje losy absolwentów na rynku pracy po 6 miesiącach oraz 3 i 5 latach od ukończenia studiów. Do wglądu ZO PKA przedstawiono wyniki z pierwszego etapu badania, które w niewielkim stopniu dotyczy także ocenianego kierunku. Za monitoring oraz opracowanie i upowszechnienie jego wyników odpowiedzialne jest Biuro Karier. Monitoring realizowany jest na podstawie ankiety, która daje możliwość odniesienia osiągniętych efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy, jak również wpływu wykształcenia zdobytego w Uczelni na karierę zawodową. Co więcej umożliwia wskazanie możliwości rozwoju oferty kształcenia w Uczelni.

Innym źródłem informacji na temat potrzeb rynku pracy w stosunku do absolwentów Wydziału mogą być instytucje i podmioty gospodarcze, u których odbywają się praktyki zawodowe. Między innymi do nich kierowany jest *Kwestionariusz do badania przedsiębiorców z regionu środkowopomorskiego w zakresie zapotrzebowania na kompetencje absolwentów szkół wyższych* (z dokumentacji praktyk zawodowych przedstawionej ZO PKA w formie czystego druku). Celem badania jest diagnoza zapotrzebowania rynku na kompetencje absolwentów, a uzyskana wiedza ma pozwolić odpowiednio skonstruować ofertę dydaktyczną. Na podstawie wyników tych badań zwiększono już na przykład liczbę godzin praktycznej nauki języka.

Na stronie internetowej Wydziału Humanistycznego nie ma jednak jakichkolwiek informacji na temat monitorowania losów absolwentów, brak też linków do Biura Karier. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrażali opinię, że Biuro Karier Politechniki Koszalińskiej jest mało aktywne.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.5 – w pełni

Uzasadnienie oceny

System wykorzystuje monitorowanie losów absolwentów do oceny przydatności założonych efektów kształcenia i ich doskonalenia dla potrzeb rynku pracy.

6.1.6*

W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wskazano na objęcie nim także prowadzonej polityki kadrowej, a zatem włączono do systemu procedurę **oceny okresowej** określonej Uchwałą Senatu nr 19/2013 z dn. 13.03.2013 r. jednak **dotychczas nie została ona wdrożona**, co potwierdziła grupa nauczycieli akademickich uczestnicząca w spotkaniu z ZO PKA. W ramach systemu określono weryfikację działalności naukowej pracowników Wydziału, która powinna mieć decydujący wpływ na przydział zajęć, ponadto podczas przeglądu obsady dydaktycznej dokonywanego zazwyczaj dwa razy w roku uwzględniane są wyniki ankietyzacji studentów oraz hospitacji. Rozwój naukowy pracowników deklarowany jest jako decydujący czynnik wpływający na prowadzoną politykę kadrową. Elementem polityki kadrowej jest wdrożona procedura hospitacji. Jej skuteczność

potwierdza analiza przedstawionych do wglądu w toku wizytacji arkuszy. Hospitacje są regularne, większość arkuszy hospitacyjnych zawiera różnorodne oceny, uwagi dotyczące słabszych elementów procesu dydaktycznego oraz zalecenia.

Nowopowstały Wydział Humanistyczny boryka się z licznymi trudnościami. Zgodnie z Raportem samooceny priorytetem polityki kadrowej na kierunku *filologia* jest zwiększenie liczby samodzielnych pracowników, dla których Jednostka jest podstawowym miejscem pracy. Konieczne jest w tym celu wypracowanie i konsekwentne stosowanie polityki kadrowej, która uzależnia warunki zatrudnienia od rzeczywistych osiągnięć naukowych (w tym uzyskiwania stopni naukowych) oraz dydaktycznych na podstawie przeprowadzanych hospitacji, ankiet i ocen okresowych. Konieczna jest też większa transparentność zasad przydzielania środków na dofinansowanie przewodów doktorskich i habilitacyjnych, udziału w konferencjach oraz wyjazdów badawczych wspierających rozwój naukowy.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.6 – częściowo

Uzasadnienie oceny

Konieczne jest pełne wdrożenie opracowanych procedur, które częściowo (np. ankiety studenckie, hospitacje) są już stosowane. Niedoskonałość funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w odniesieniu do polityki kadrowej obrazuje brak wymaganej oceny okresowej pracowników, a także dysponowanie środkami na prowadzenie badań statutowych (szczegóły w punkcie 2, zwłaszcza 2.3).

6.1.7

Po przeprowadzonej co semestr ankietyzacji nauczycieli akademickich, tworzony jest raport podsumowujący wraz komentarzami, który trafia do każdego z nauczycieli. Wnioski z oceny nauczycieli akademickich sformułowane przez studentów w procesie ankietyzacji skutkują podjęciem działań w zakresie doskonalenia procesu kształcenia. Zazwyczaj stosowana jest forma rozmowy przeprowadzanej przez Dziekana, podczas której analizuje się sformułowane przez studentów uwagi. Ponadto na podstawie wyników ankiet sporządzany jest harmonogram przeprowadzania hospitacji, w którym wyznacza się te zajęcia i prowadzących względem których sformułowano uwagi i zastrzeżenia w ankietach. Z informacji uzyskanych podczas spotkania ZO PKA ze studentami wynika, że studenci nie znają na ogół wyników ankiet, a co za tym idzie, nie są świadomi wykorzystania ich opinii w kształtowaniu polityki kadrowej Jednostki, której narzędziem są nie tylko kary, ale i nagrody za osiągnięcia dydaktyczne. Jak wynika z rozmów z ZO PKA studenci tylko od niektórych nauczycieli otrzymują informację zwrotną na temat ankietyzacji, choć Samorząd Studencki ma prawo wystąpić z prośbą o udostępnienie jej wyników.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.7 –w pełni

Uzasadnienie oceny

Wykorzystanie studenckich ocen nauczycieli akademickich jest poprawne. Wskazane jest jednak udroźnienie systemu przekazywania informacji na temat wyników ankiet oraz ich wykorzystanie jako elementu oceny okresowej, która do tej pory nie była przeprowadzana.

6.1.8.

Wdrożony na poziomie Uczelni wewnętrzny system zapewniania jakości przewiduje procedury mające na celu ocenę zasobów materialnych, w tym dostępności zbiorów bibliotecznych oraz warunków noclegowych w domach studenckich. Brak jest jednak

procedur odnoszących się do oceny środków wsparcia dla studentów, z wyjątkiem oceny możliwości rozwijania własnych zainteresowań poprzez uczestnictwo w kołach naukowych.

Choć procedury w większości istnieją, wiele problemów pozostaje nierozwiązanych. Kierunek *filologia* ma do dyspozycji wystarczającą liczbę sal dydaktycznych o różnej wielkości, co w zupełności wystarcza do realizacji zadań dydaktycznych. Wyposażone są one jednak głównie w tablicę i kredę, a nie nowoczesny sprzęt (np. rzutniki multimedialne, ruchome ekrany, itp.). Istnieją wprawdzie możliwości korzystania na zajęciach z kilku urządzeń przenośnych, ale ich liczba nie zapewnia stałego korzystania z aparatury dydaktycznej. Zwracali na to uwagę nauczyciele oraz studenci podczas spotkań z ZO PKA, postulując rychłe doposażenie sal w sprzęt audio-wizualny. Również w opinii Zespołu Oceniającego brak na stałe tego wyposażenia w salach nie sprzyja procesowi dydaktycznemu. Podobnie wygląda sprawa dostępności książek i czasopism. Studenci mogą korzystać z zasobów Biblioteki Głównej Politechniki Koszalińskiej (oddalonej znacznie od ich budynku) oraz czytelnicy bibliotecznej znajdującej się w budynku Wydziału Humanistycznego – siedziby kierunku *filologia*. Część zasobów bibliotecznych w czytelnicy do korzystania na miejscu jest przestarzała i wymaga pilnego uzupełnienia w literaturę nową. Z wypowiedzi pracowników kierunku *filologia* wynika, że mają oni możliwość zgłaszania zapotrzebowania na wybrane pozycje książkowe, niezbędne do pracy dydaktycznej, co realizowane jest przez bibliotekę w kolejności zamawiania i w miarę będących do dyspozycji środków finansowych. Do dyspozycji studentów pozostaje sieć internetowa Wydziału Humanistycznego.

Na podstawie informacji uzyskanych od Dziekana Wydziału Humanistycznego, w miarę możliwości finansowych Jednostki, planowane jest doposażenie sal w tablice multimedialne oraz zwiększenie zasobów bibliotecznych. Tabela 15 Raportu samooceny opisująca „Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wpływających na jakość kształcenia” zawiera jedynie odniesienie do oceny stanu zbiorów bibliotecznych „Zasady weryfikacji i doskonalenia zasobów materialnych jednostki (Obszar 8)” i określa wyniki przeprowadzonego badania („Na podstawie przeprowadzonej przez pracownika Biblioteki PK analizy literatury zawartej w kartach kursów oraz zgłoszeń nauczycieli ustalono konieczność uzupełnienia zbiorów bibliotecznych”), działania doskonalące („Złożono zapotrzebowanie na zakup literatury do Kierownika Biblioteki PK”) oraz wyniki powtórnego badania („Następny przegląd i ocena literatury dostępnej w bibliotece nastąpi do zakończenia sesji poprawkowej roku akademickiego 2015/2016”). Nie objęto natomiast refleksją wyposażenia w sprzęt, choć, jak wykazały niektóre hospitacje podczas wizytacji, sprzęt nie zawsze był dostępny i sprawny (Zał. 6). Tylko na jednym spośród jedenastu hospitowanych zajęć (jedne zajęcia zostały odwołane z powodu nagłej choroby nauczyciela) korzystano z prezentacji Power Point. Podczas dwóch zajęć sprzęt (magnetofon, odtwarzacz płyt) nie był sprawny.

Studenci mają możliwość korzystania z szerokiej gamy, zawarowanych ustawowo, form wsparcia stypendialnego, który na Wydziale Humanistycznym (w formie opisanej w punkcie 5.1 niniejszego raportu) nie budzi zastrzeżeń. Także studenci wyrażają opinię, że zasadniczo (wyjąwszy obsługę administracyjną) działa on poprawnie. Również studenci niepełnosprawni korzystają z udogodnień architektonicznych na terenie Uczelni, wsparcia technicznego w bibliotece jak i wsparcia materialnego. Tabela 15 Raportu samooceny opisująca „Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wpływających na jakość kształcenia” wskazuje na mechanizmy monitorowania w zakresie wspierania dydaktycznego, naukowego i materialnego studentów, doktorantów i słuchaczy

studiów podyplomowych (Obszar 4). I tak, na przykład, w przypadku studentów z niepełnosprawnościami określono wyniki przeprowadzonego badania („Pełnomocnik Dziekana ds. Studentów z Niepełnosprawnością zwrócił uwagę na brak procedur uczelnianych dotyczących powoływania asystenta osób z niepełnosprawnością”), działania doskonalące („Na podstawie pisma Rektora ds. Studenckich z dn. 08.10.2015 r. na Politechnice Koszalińskiej rozpoczęto działania mające na celu zbudowanie procedur dotyczących powoływania asystenta osób z niepełnosprawnością”) oraz wyniki powtórnego badania („Pełnomocnik Dziekana ds. Studentów z Niepełnosprawnością ustalił potrzeby studentów w zakresie powoływania asystentów osób z niepełnosprawnością na Wydziale Humanistycznym”). Można zatem uznać, że WSZJK przewiduje procedury badania systemu wsparcia i że zostały one wdrożone.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.8 – w pełni

Uzasadnienie oceny

Jednostka bada opinie interesariuszy wewnętrznych –nauczycieli i studentów, użytkowników infrastruktury dydaktycznej. Wiele pozostaje jeszcze do zrobienia w zakresie wyposażenia infrastruktury (potrzebne są: nowoczesny sprzęt w salach, nowa literatura w bibliotece). System pomocy materialnej studentów nie budzi wątpliwości, z wyjątkiem jego obsługi administracyjnej.

6.1.9.

Dokumentacja dotycząca zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Humanistycznym (w tym wyniki ankiet wypełnianych przez studentów, Karty oceny osiągniętych założonych efektów kształcenia wypełniane przez nauczycieli) jest analizowana i gromadzona przez wyznaczone osoby. Dokumentacja zapewniania jakości kształcenia dotycząca oceny indywidualnych osiągnięć studentów gromadzona jest, zgodnie z Zarządzeniem Rektora Politechniki Koszalińskiej Nr 6/2015 z dnia 15.01.2015 r., w Katedrze/Zakładzie/Pracowni przez okres 1 roku, a osobą odpowiedzialną jest nauczyciel; protokoły hospitacyjne gromadzone są przez kierownika jednostki. Zgromadzona dokumentacja wykorzystywana jest w celu oceny adekwatności zastosowanych metod dydaktycznych do uzyskanych efektów kształcenia i wyników osiągniętych przez studentów. Prace dyplomowe archiwizowane są w aktach studenta w dziekanacie Wydziału Humanistycznego oraz w systemie APD (zgodnie z Zarządzeniem Nr 11/2015 oraz Zarządzeniem Nr 10/2015 Rektora PK).

W trakcie wizytacji zaobserwowano brak pełnego obiegu informacji, zwłaszcza w przypadku studentów. Dużą rolę w usprawnianiu kanałów przepływu informacji może odegrać strona internetowa, która tuż przed wizytacją ZO PKA była jeszcze w budowie, a obecnie oferuje już znacznie więcej informacji. Warto wzmocnić funkcję opiekuna roku i zadbać o jego/jej stały kontakt ze studentami, jak również udostępnić studentom informację o tym, kto jest ich przedstawicielem w Radzie Wydziału, Senacie i innych gremiach odpowiedzialnych za tworzenie kultury jakości.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.9 – znacząco

Uzasadnienie oceny

Jednostka poprawnie gromadzi i wykorzystuje dane dotyczące jakości kształcenia. Obieg informacji wymaga usprawnienia.

6.1.10.

Umieszczanie i udostępnianie informacji dotyczących programu oraz procesu kształcenia zależy od ich rodzaju. Do dyspozycji jest w pierwszej kolejności Internet w postaci strony domowej Wydziału Humanistycznego i kierunku *filologia*. Studenci mogą uzyskać podstawowe informacje o programie i procesie kształcenia z systemu USOS, wspomagającego realizację zajęć dydaktycznych, jak również ich ewaluację w postaci ankietowania. Ważne dla studentów jest zamieszczenie informacji o proponowanych na dany rok akademicki seminariach dyplomowych z podaniem nazwisk konkretnych nauczycieli akademickich oraz możliwej tematyki przedmiotowej. Znajdujące się na stronie Wydziału linki kierują również do APD oraz innych stron Uczelni. Odpowiednie wsparcie otrzymują studenci również z zakładki *administracja*. Ważną informacją jest uzyskanie dla rekrutujących się kandydatów warunków przyjęć na studia a dla interesariuszy zewnętrznych i kandydatów profil absolwenta po uzyskaniu założonych efektów kształcenia w całym toku studiów. Również tu uzyskać można informacje o regulaminie praktyk zawodowych. W gablotach i na tablicach informacyjnych można znaleźć podobne do powyższych informacje. Odpowiedzialność w zakresie publikowania informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów spoczywa na wyznaczonych osobach, począwszy od kierowników poszczególnych jednostek, przez pracowników administracji aż do obsługi informatycznej.

Mimo dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia studenci ocenianego kierunku negatywnie wypowiadali się o nie zawsze wystarczająco wcześniej udostępnianej informacji na temat organizacji roku, aktualnych planów zajęć itp. Istotne jest dalsze doskonalenie i stałe aktualizowanie stron internetowych oraz udostępnianie za ich pośrednictwem ważnych dla studentów informacji.

Ocena spełnienia kryterium 6.1.10 – w pełni

Uzasadnienie oceny

Jednostka udostępnia informacje o programie i procesie kształcenia. Strona internetowa jest rozbudowywana. Wskazane jest udostępnienie studentom tą drogą informacji, które pozwolą im uświadomić wpływ, jaki mają lub mogą mieć na tworzenie kultury jakości (czyli np. nazwisk ich przedstawicieli, wynikach ankiet, wyróżnieniach dla szczególnie aktywnych dydaktyków).

Ocena spełnienia kryterium 6.1 z uwzględnieniem kryteriów od 6.1.1 do 6.1.1.10 –znacząco

Uzasadnienie oceny

Interesariusze wewnętrzni uczestniczą w procesie projektowania efektów kształcenia, natomiast udział interesariuszy zewnętrznych, w tym absolwentów, jest dopiero planowany. System zapewniania jakości kształcenia poddaje ocenie procedury monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia stanowiące istotny element wdrożonego w Uczelni systemu. Monitorowanie prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania, choć skuteczność procesu dyplomowania nie jest pełna. Konieczna jest planowana dodatkowa weryfikacja prac dyplomowych oraz przebiegu egzaminu dyplomowego przez powołaną w tym celu komisję, zwłaszcza w kontekście uchybień zauważonych przez ZO PKA. W ramach WSZJK dokonuje się oceny przyjętych sposobów weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobieganie plagiatom, które też nie jest w pełni skuteczne, co wykazała analiza prac dyplomowych. Stosowane

metody weryfikacji efektów kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów są spójne i zgodne z określonymi i podanymi do wiadomości studentom w sylabusach przedmiotów. W toku wizytacji nie wskazano przykładów modyfikacji stosowanych metod realizacji i form weryfikacji efektów kształcenia, co więcej na podstawie wyników wdrożonych procedur uznano je za właściwe. Z otrzymanych w toku wizytacji informacji wynika, że na wizytowanym kierunku studiów nie potwierdzano efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, natomiast wskazane jest objęcie systemem powyższej procedury. Wyniki z monitorowania losów zawodowych absolwentów służą doskonaleniu programu kształcenia, w celu jego dostosowania do potrzeb rynku pracy. Podkreślić należy zobowiązanie się Uczelni do prowadzenia monitoringu pomimo zwolnienia z dotychczasowego obowiązku przez przepisy prawa. Konieczne jest pilne wdrożenie oceny okresowej pracowników. Skutecznym narzędziem systemu jest już teraz proces hospitacji zajęć. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości określono narzędzia, za pomocą których studenci mają możliwość dokonania oceny jakości kształcenia, jak również infrastruktury dydaktycznej i naukowej. W tej ocenie uwzględnić należy także środki wsparcia studentów. Przyjęte zasady gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia nie budzą zastrzeżeń, w ramach systemu wypracowano narzędzie umożliwiające dokonanie oceny działalności systemu w tym obszarze. Wskazane jest objęcie oceną strony internetowej Uczelni, która zawiera zakładkę „jakość kształcenia” z dokumentacją potwierdzającą monitorowanie procesu kształcenia. Konieczna jest weryfikacja aktualności i kompletności informacji zamieszczanych na stronie internetowej. A zatem rozwiązania systemowe w tym obszarze wymagają usprawnienia.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

Zarówno dokumentacja, jak i spotkania przeprowadzone podczas wizytacji świadczą o tym, że nowopowstały Wydział Humanistyczny stopniowo wdraża działający na Uczelni wewnętrzny system zapewniania jakości. System ten działa poprawnie pod wieloma względami, ma też wbudowany mechanizm samooceny skuteczności i doskonalenia. Wiele osób zaangażowanych jest w tworzenie kultury jakości na poziomie Uczelni, jak również na poziomie Wydziału, choć podczas wizytacji zauważono brak odpowiedniego przepływu informacji, a co za tym idzie spowolniony proces wdrażania ogólnouczelnianego systemu na Wydziale. Poważnym uchybieniem jest brak ocen okresowych pracowników, w tym zwłaszcza nauczycieli. Wizytacja wykazała także problemy z weryfikowaniem końcowych efektów kształcenia i wykorzystaniem narzędzia, jakim jest kontrola antyplagiatowa. Rzeczywisty wpływ interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu programów i efektów kształcenia oraz ich modyfikacji nadal pozostaje w sferze planów. System wymaga uzupełnień i udoskonaleń, aby w przyszłości mógł wyłapywać dostrzeżone przez ZO PKA problemy.

Ocena spełnienia kryterium 6.2. – znacząco

Uzasadnienie oceny

Jednostka wdraża obecnie wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Jego skuteczność w przyszłości uzależniona jest od przepływu informacji z poziomu Uczelni na poziom Wydziału. System wymaga udoskonaleń i pełnego wdrożenia, szczególnie w zakresie: skutecznej weryfikacji końcowych efektów kształcenia, w tym monitorowania

przebiegu procedury dyplomowania i przeciwdziałania plagiatom, przeprowadzania oceny okresowej nauczycieli akademickich, udrożnienia kanałów przepływu informacji wśród różnych grup interesariuszy wewnętrznych (między różnymi jednostkami Wydziału, między Uczelnią a studentami), monitorowania stanu bazy dydaktycznej.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników ocenyprzeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

W świetle powyższych uwag trudno się zgodzić ze stwierdzeniem, że organizacja praktyk oraz infrastruktura dydaktyczna to mocne strony ocenianego kierunku. Jego mocną stroną jest w większości dobra i lubiana przez studentów kadra nauczycieli. Słusznie określono słabe strony kierunku. Liczba miejscowych pracowników samodzielnych jest rzeczywiście zbyt mała. W kategorii czynników zewnętrznych trafnie wyliczono zarówno szanse, jak i zagrożenia.

Zalecenia

Konieczne jest ulepszenie infrastruktury dydaktycznej, zarówno jeśli chodzi o środki techniczne, jak i dostęp do zasobów biblioteki. Niezbędne jest opracowanie zasad polityki kadrowej oraz transparentnych zasad podziału środków finansowych na naukę. Należy położyć większy nacisk na zapewnienie jakości prac dyplomowych. Niezbędne jest też zintensyfikowanie i skonkretyzowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Dobre praktyki

Mimo trudności wynikających ze zmian strukturalnych, nauczyciele w większości wykazują duże zaangażowanie i jest ono doceniane przez studentów.